

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი

როგორ მოვემზადოთ მასწავლებლის საგნის

გამოცდისა და საგნობრივი

კომპეტენციის დამადასტურებელი

ტესტირებისათვის

დამხმარე მასალათა კრებული

დაწყებითი საფეხურის პედაგოგებისთვის

I - IV

თბილისი

2021

წინამდებარე კრებულის დანიშნულებაა, გააცნოს დაწყებითი საფეხურის (I-IV) მასწავლებლებს 2021 წლისათვის დაგეგმილი სიახლეები, საგნობრივი კომპეტენციის დასადასტურებელი გამოცდის პროგრამა, საგამოცდო ტესტის ახალი ფორმატი და შეფასების კრიტერიუმები.

კრებული წარმოადგენს `შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის` საკუთრებას და დაცულია საქართველოს კანონით _ `საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ`. `შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის` ნებართვის გარეშე დაუშვებელია ტექსტში რაიმე ცვლილების შეტანა, მისი რეპროდუქცია, თარგმნა და სხვა საშუალებებით (როგორც ბეჭდვითი, ასევე ელექტრონული ფორმით) გავრცელება, აგრეთვე იკრძალება კრებულის გამოყენება კომერციული მიზნებისათვის.

ს ა რ ჩ ე ვ ი

შესავალი	4 გვ.
I - IV კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის საგნობრივი კომპეტენციის დადასტურება	6 გვ.
I - IV კლასების მათემატიკის საგნობრივი კომპეტენციის დადასტურება	15 გვ.
I - IV კლასების ბუნებისმეტყველების საგნობრივი კომპეტენციის დადასტურება	23 გვ.
აკადემიური უნარები	30 გვ.
2020 წლის საგამოცდო ტესტი და შეფასების სქემა	37 გვ.

შესავალი

I - IV კლასების პედაგოგთათვის საგნობრივი კომპეტენციის დასადასტურებელი ტესტი ორი ნაწილისგან შედგება - **საგნობრივი ცოდნა** (ქართული ენა და ლიტერატურა, მათემატიკა, ბუნებისმეტყველება) და **აკადემიური უნარები** (წაკითხული ტექსტის გააზრება და ანალიტიკური ესე).

საგნობრივი კომპეტენციის დამადასტურებელი ტესტების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი (პროფესიაში შემომსვლელთათვის) 60%-ია. შესაბამისად, გამოცდის წარმატებით ჩასაბარებლად აპლიკანტმა უნდა დააგროვოს ქულათა საერთო რაოდენობის **60%-ზე მეტი**. აქვე გასათვალისწინებელია, რომ ტესტში აკადემიური უნარების ნაწილისათვის **დადგენილია შიდა ზღვარი - ქულათა საერთო რაოდენობის 40%**. შესაბამისად, ამ ნაწილში ზღვრის გადასალახად აპლიკანტმა უნდა დააგროვოს ქულათა საერთო რაოდენობის **40%-ზე მეტი**.

ტესტის სტრუქტურა

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებელთა საგნობრივი ტესტში წარმოდგენილია სხვადასხვა ფორმატის დავალებები:

- დავალებები არჩევითი პასუხით;
- დავალებები ღია დაბოლოებით;
- შესაბამისობის დადგენის დავალებები;
- თხზულება.

არჩევითპასუხებიან დავალებებში პირობასა და შეკითხვასთან ერთად სავარაუდო პასუხებიც არის მოცემული. დავალების შესრულება გულისხმობს ოთხი სავარაუდო პასუხიდან ერთი სწორი პასუხის არჩევას. თითოეული არჩევითპასუხიანი დავალება 1 ქულით ფასდება.

დავალებები ღია დაბოლოებით პედაგოგისგან მოითხოვს დასმულ შეკითხვაზე პასუხის ჩამოყალიბებას, საკუთარი მსჯელობის გამყარებას სათანადო არგუმენტებით. თითოეული ღიაბოლოიანი დავალება ფასდება სპეციალური სქემის მეშვეობით. შესაბამისად, დავალებები განსხვავდება მაქსიმალური ქულების მიხედვით. შესასრულებელი ნაბიჯების გათვალისწინებით, დავალება შეიძლება შეფასდეს 1, 2 ან მეტი ქულით.

გაითვალისწინეთ:

- *ღიაბოლოიანი დავალების შემთხვევაში ქულას იმსახურებს მხოლოდ ის პასუხი, რომელიც უშუალოდ უკავშირდება დავალების პირობას, შეიცავს დასმული ამოცანის კონკრეტული გადაწყვეტის მცდელობას.*
- *თუ სწორ პასუხთან ერთად არასწორ პასუხსაც მიუთითებთ, ქულას ვერ მოიპოვებთ.*
- *თუ პასუხის გაცემისას დაარღვევთ თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმებს, დაგაკლდებათ ქულა.*

შესაბამისობის დავალებებში წარმოდგენილია მონაცემთა ორი სვეტი. ერთ სვეტში მოცემულია ე. წ. პირობა (მოვლენები, ფრაზები და ა. შ.), მეორეში კი – სავარაუდო პასუხები (ცნებები, ტერმინები და ა. შ.). დავალების შესასრულებლად საჭიროა, ერთ სვეტში მოცემული ინფორმაცია შევუსაბამოთ (მივუსადაგოთ) მეორე სვეტში მოცემულ ინფორმაციას. შესაბამისობის თითოეული დავალება 1 ქულით ფასდება.

ანალიტიკური წერის ნაწილში პედაგოგმა უნდა დაწეროს თხზულება/ესე, რომელშიც გამოხატავს თავის პოზიციას, მოსაზრებებს შეთავაზებული საკითხის შესახებ. მან

კონკრეტული არგუმენტებით უნდა დაასაბუთოს თავისი სათქმელი. თხზულება ხუთი კრიტერიუმით ფასდება.

საგნობრივი ცოდნა

ტესტის ეს ნაწილი სამ ბლოკს მოიცავს ქართული ენა და ლიტერატურა, ბუნებისმეტყველება, მათემატიკა.

თითოეულ საგნობრივ ბლოკში მოცემულია დავალებები, რომლებიც ამოწმებს შესაბამის საგნობრივ ცოდნას.

აკადემიური უნარები

ტესტის ეს ნაწილი ორ ბლოკს მოიცავს: წაკითხული ტექსტის გააზრებასა და ანალიტიკურ წერას. წაკითხული ტექსტის გააზრების ბლოკის მეშვეობით მოწმდება უცნობი ტექსტის ადეკვატურად გაგებისა და გააზრების, ტექსტიდან ინფორმაციის მოპოვების, ინტერპრეტირების, გაანალიზებისა და შეფასების უნარი.

ანალიტიკური წერის მეშვეობით მოწმდება ამა თუ იმ საკითხზე საკუთარი თვალსაზრისის ცხადად და ნათლად ჩამოყალიბების, არგუმენტების მოხმობით მისი დასაბუთების, აგრეთვე სხვადასხვა მოსაზრების კრიტიკული ანალიზის უნარი.

2021 წელს დაწყებითი საფეხურის (I-IV) მასწავლებლების საგნობრივი კომპეტენციის დასადასტურებელი ტესტირების ფორმატში დაგეგმილია გარკვეული ცვლილებები. ცვლილება შეეხო ორივე ნაწილს (შემცირდა დავალებების რაოდენობა), რაც აისახა ტესტირების დროზე. კერძოდ:

2020 წლის ტესტის ფორმატი:

საგნობრივი ცოდნის ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 62

- ✓ ქართული ენისა და ლიტერატურის ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 25
- ✓ მათემატიკური ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 22
- ✓ ბუნებისმეტყველების ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 15

აკადემიური უნარების ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 18

ტესტის მაქსიმალური ქულა - 80

ტესტირებისთვის განკუთვნილი დრო: **5 საათი**

2021 წლის ტესტის ფორმატი

საგნობრივი ცოდნის ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 51

- ✓ ქართული ენისა და ლიტერატურის ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 21
- ✓ მათემატიკური ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 18
- ✓ ბუნებისმეტყველების ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 12

აკადემიური უნარების ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 14

ტესტის მაქსიმალური ქულა - 65

ტესტირებისთვის განკუთვნილი დრო: **4 საათი**

შესაბამისად, პროფესიაში შემომსვლელთათვის მთლიანი ტესტის ბარიერად (60%-ზე მეტი) განისაზღვრა **40 ქულა და მეტი**, ხოლო ანალიტიკური უნარების შიდა ბარიერად (40%-ზე მეტი) – **6 ქულა და მეტი**.

ცვლილებები აკადემიური უნარების ნაწილში:

წაკითხული ტექსტის გააზრება - არჩევითპასუხიანი 1-ქულიანი დავალებების რიცხვს დააკლდა 2 ქულა - იყო 7 შეკითხვა, გახდა 5;

ანალიტიკური წერა - ესეს შეფასების სქემის მიხედვით მაქსიმალურ ქულად, ნაცვლად 11 ქულისა, განისაზღვრა -9. თითო ქულა დააკლდა შინაარსის რელევანტურობისა და დასაბუთების კრიტერიუმებს (შინაარსის რელევანტურობა - მაქსიმალური ქულა -1 ; დასაბუთება - მაქსიმალური ქულა - 2).

საგნობრივი ცოდნის დავალებების ცვლილებებთან დაკავშირებული ინფორმაცია დეტალურადაა გაწერილი გზამკვლევის თითოეული კომპონენტისთვის განკუთვნილ შესაბამის ნაწილში.

იმედი გვაქვს, კრებული დაეხმარება პედაგოგებს დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლის საგნობრივი კომპეტენციის დასადასტურებელი გამოცდისათვის მომზადებაში.

I - IV კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის საგნობრივი კომპეტენციის დადასტურება

2021 წლის ტესტის ფორმატში დავალებების რაოდენობის ცვლილების დეტალური სქემა

ქართული ენა და ლიტერატურა - საგნობრივი ცოდნა

ენობრივი კომპეტენციის ნაწილს დააკლდა 2 ქულა, ლიტერატურის ნაწილსაც დააკლდა, ასევე, 2 ქულა.

დაწყებითი საფეხურის საგნობრივი კომპეტენციის დასადასტურებელი გამოცდის პროგრამა ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლებისათვის (I - IV)

პროფესიული უნარ-ჩვევები
<p>მიმართულება: კითხვა</p> <p>ა) სხვადასხვა ტიპის, სტილისა და ჟანრის მხატვრული და არამხატვრული ტექსტების გაანალიზება შინაარსობრივი, იდეური, ფუნქციური თვალსაზრისით;</p> <p>ბ) ტექსტის ანალიზი სტრუქტურისა და ენობრივ-გამომხატველობითი საშუალებების გათვალისწინებით;</p> <p>გ) გამომსახველობითი კითხვის კულტურის ფლობა.</p> <p>მიმართულება: წერა</p> <p>ა) წერის კალიგრაფიული კულტურის ფლობა;</p> <p>ბ) მიზნისა და აუდიტორიის შესაბამისი სტრატეგიების შერჩევა და გამოყენება წერის პროცესში: დაგეგმვა, კომპოზიციის აგება, საკუთარი ნაწერის გადასინჯვა, (ტექსტის ჩასწორება ენობრივ-სტილური თვალსაზრისით) და კორექტირება (სასვენი ნიშნების სწორად გამოყენება და ორთოგრაფიული შეცდომების ჩასწორება);</p> <p>გ) სხვადასხვა ტიპის წერილობითი ტექსტის შექმნა მიზნისა და აუდიტორიის შესაბამისი მახასიათებლებისა და ენობრივი ნორმების დაცვით (წერილი, ბარათი, ინსტრუქცია, ინტერვიუ, ადმინისტრაციული ტექსტები, დარგობრივი ტექსტები და სხვ.).</p>

საგნობრივი ცოდნა	
ქართული ენა	
საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხის დაზუსტება
ზოგადი ცნობები ენისა და დამწერლობის შესახებ	<ul style="list-style-type: none"> ენის რაობა და ფუნქციები. ქართული ენის ბუნება. ქართული დამწერლობის წარმოშობა; ქართული დამწერლობის სახეები და განვითარების საფეხურები. ენისა და მეტყველების ურთიერთმიმართებები.
ფონეტიკა	<ul style="list-style-type: none"> ბგერათა დახასიათება წარმოთქმის ადგილისა და რაგვარობის მიხედვით; თანხმოვანთა და ხმოვანთა სისტემები; ინტონაცია და მისი ძირითადი ელემენტები: ლოგიკური მახვილი, მეტყველების ტემპი, ხმის ტემბრი; პაუზა და მისი აზრობრივი დატვირთვა; ორთოეპიის (მართლმეტყველება) საკითხები. მარცვალი – ღია და დახურული, გადატანის წესები.
წერა-კითხვა	<ul style="list-style-type: none"> კითხვის სწავლების დაბალანსებული მიდგომა; კითხვის კომპონენტები (ფონოლოგია – ასოსა და ბგერის ურთიერთმიმართება; გაწაფული კითხვა; ლექსიკური მარაგი; წაკითხული ტექსტის გაგება – გააზრება); წერა, როგორც გრაფო-მოტორული ჩვევა; წერითი მეტყველება, როგორც კომუნიკაციის განსაკუთრებული ფორმა;
მორფოლოგია	<ul style="list-style-type: none"> სიტყვა. ფორმაცვალებადი და ფორმაუცვლელი სიტყვები. სიტყვის მორფოლოგიური აგებულება: ძირი, ფუძე; მეტყველების ნაწილები: არსებითი სახელი. არსებით სახელთა დაჯგუფება შინაარსის მიხედვით. რიცხვი. ბრუნება. ბრუნვები და მათი ნიშნები. ბოლოთანხმოვნიან და ბოლოხმოვნიან სახელთა ბრუნება. საკუთარ სახელთა ბრუნება. თანდებულიანი ბრუნვები. არსებითი სახელის ბრუნებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. ზედსართავი სახელი. თანხმოვანფუძიანი და ხმოვანფუძიანი ზედსართავი სახელის ბრუნება.

	<p>ზედსართავი სახელის ბრუნებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები.</p> <ul style="list-style-type: none"> • რიცხვითი სახელი. რიცხვითი სახელის სახეები. რიცხვითი სახელის ბრუნება. რიცხვით სახელთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • ნაცვალსახელი. ნაცვალსახელთა ჯგუფები. ნაცვალსახელთა ბრუნება. ნაცვალსახელთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • ზმნა. ზმნის კატეგორიები. პირისა და რიცხვის ასახვა ზმნაში. სუბიექტური და ობიექტური პირის ნიშნები. ზმნისწინი. დრო. კილო. გარდამავლობა. კონტაქტი. სერიები და მწკრივები. ზმნის ძირი, ფუძე, თემა. თემის ნიშნები. უღლება. ზმნის ფორმაწარმოებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • სახელზმნა. საწყისი და მიმღეობა. მათი წარმოება. • ზმნიზედა. • თანდებული. ცალკე მდგომი და სახელთან შერწყმული თანდებულები. • კავშირი. კავშირის სახეები. • ნაწილაკი. ნაწილაკთა ჯგუფები. • შორისდებული. შორისდებულთა ჯგუფები.
<p>სინტაქსი</p>	<p>სინტაქსის საგანი. წინადადება. სიტყვათა სინტაქსური შეკავშირება.</p> <ul style="list-style-type: none"> • წინადადების ტიპები მოდალობის მიხედვით: თხრობითი, კითხვითი, ძახილისა, ბრძანებითი და კითხვით-ძახილისა. • წინადადების ტიპები აგებულების მიხედვით: მარტივი, შერწყმული და რთული. • წინადადების წევრები. წინადადების მთავარი (ქვემდებარე, შემასმენელი, პირდაპირი და ირიბი დამატებები) და მეორეხარისხოვანი (უბრალო დამატება, განსაზღვრება და გარემოებები) წევრები. • სიტყვათა წყობა წინადადებაში. სიტყვათა წყობის მნიშვნელობა სტილისტიკისთვის. • განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები. სასვენი ნიშნების ხმარება განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან. • სასვენი ნიშნების ხმარება რთულ თანწყობილსა და ქვეწყობილ წინადადებებში. • პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი. სხვათა სიტყვის ნაწილაკები. სასვენი ნიშნები. სხვათა სიტყვის მართლწერა.

<p>ლექსიკოლოგია</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ლექსიკოლოგიის საგანი. ლექსიკური ერთეული. • სიტყვა მნიშვნელობის თვალსაზრისით. სიტყვის გამოყენება ძირითადი და გადატანითი მნიშვნელობით. სიტყვათა შესხება. სიტყვის პოლისემიურობა. პოლისემია და ომონიმია. სინონიმია, ანტონიმია. <p>დიალექტიზმები, ჟარგონი, არქაიზმები, ნეოლოგიზმები, პროფესიული ლექსიკა</p> <ul style="list-style-type: none"> • ფრაზეოლოგიზმები და იდიომები. • დიალექტიზმები, პროფესიული ლექსიკა, ჟარგონი, ბარბარიზმები, ნეოლოგიზმები, არქაიზმები.
<p>სტილისტიკა / ენისა და ტექსტის ურთიერთმიმართება</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ტექსტისა და მისი კომპონენტების ორგანიზება (თავი, როგორც ტექსტის სრულყოფილი ნაწილი; აბზაცი, როგორც ტექსტის კომპოზიციური ერთეული...); • ტექსტის შემადგენელი კომპონენტების ურთიერთდაკავშირების საშუალებები (კავშირები, ნაცვალსახელები და ზმნიზედები, ლექსიკური განმეორება, პარალელიზმი, სინონიმური ჩანაცვლება, ზმნა-შემასმენელთა ურთიერთმიმართება დროის, კილოსა და ასპექტის მიხედვით); • მეტყველების ტიპების კლასიფიკაცია: პირების მიხედვით (პირველი, მეორე, მესამე პირის მეტყველება და მისი გამოყენების სფეროები); ნათქვამის გადმოცემის მიხედვით (ირიბი ნათქვამი, პირდაპირი ნათქვამი); მონაწილე პირთა რაოდენობის მიხედვით (მონოლოგი, დიალოგი, პოლილოგი); • მეტყველების ფუნქციური ტიპები (აღწერა, თხრობა, მსჯელობა), მათი სტრუქტურული და სტილური თავისებურებანი; • ტექსტების ფუნქციურ-სტილური ტიპოლოგია (სასაუბრო, სამეცნიერო, ოფიციალურ-საქმიანი, მხატვრული, პუბლიცისტური). • სტილისტური ხარვეზები.
<p>ლიტერატურა</p>	

<p>ლიტერატურა / ლიტერატურის მცოდნეობითი ტერმინები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ტროპი, მეტაფორა, ჰიპერბოლა, განმეორება, გაპიროვნება, ეპითეტი, შედარება, სიმბოლო, მხატვრული ენა, მხატვრული სახე, პეიზაჟი, პორტრეტი, პერსონაჟი, გროტესკი, ირონია, იუმორი, სატირა, ხატოვანი თქმა, ინტონაცია, ალეგორია, ალიტერაცია, პერიფრაზი; რითმის სახეები და გართმვის ხერხები • ჟანრი, პოეზია, პროზა, რომანი, ლირიკა, ლექსი, ელეგია, ბალადა, ზღაპარი, თქმულება, იგავ-არაკი, ლეგენდა, მითი, მოთხრობა, ნოველა, ანდაზა, აფორიზმი, ბიოგრაფია, მემუარები, კომედია, კომიქსი; • სიუჟეტი, კომპოზიცია, პროლოგი, ეპილოგი, ეპიგრაფი, დიალოგი, მონოლოგი, სტროფი, ტაეპი, ფაბულა, ციტატა, შაირი, რიტმი.
<p>რეკომენდებულ ავტორთა ჩამონათვალი</p>	
<p>შოთა რუსთაველი, სულხან-საბა ორბელიანი, დავით გურამიშვილი, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ვაჟა-ფშაველა, იაკობ გოგებაშვილი, ეკატერინე გაბაშვილი, გალაკტიონ ტაბიძე, გიორგი ლეონიძე, სიმონ ჩიქოვანი, იოსებ გრიშაშვილი, ნინო ნაკაშიძე, გიორგი შატერაშვილი, ლადო ასათიანი, გურამ რჩეულიშვილი, ირაკლი აბაშიძე, მურმან ლებანიძე, ნოდარ დუმბაძე, რევაზ ინანიშვილი, არჩილ სულაკაური, გოდერძი ჩოხელი, ანა კალანდაძე, მუხრან მაჭავარიანი, ოთარ ჭილაძე, ოტია იოსელიანი, მაყვალა მრეველიშვილი, გივი ჭიჭინაძე, ცირა ქიტიაშვილი, ნინო ბუზარაშვილი, გურამ პეტრიაშვილი და სხვა</p> <p>ჰანს კრისტიან ანდერსენი, ძმები გრიმები, შარლ პერო, ასტრიდ ლინდგრენი, რედიარდ კიპლინგი, ალან ალექსანდრ მილნი, კარელ ჩაპეკი, ოსკარ უაილდი, ერნსტ თეოდორ ჰოფმანი, მარკ ტვენი, ჟიულ ვერნი, ჯანი როდარი, ალექსანდრ პუშკინი, კორნეი ჩუკოვსკი, ალექსეი ტოლსტოი, ჯანი როდარი, დონალდ ბისეტი, ჯოან როულინგი და სხვა</p>	

ქართული ენისა და ლიტერატურის ნაწილის ტესტურ დავალებათა რამდენიმე ნიმუში და განმარტებები

ენობრივი კომპეტენციის დასადასტურებელი დავალება

11. ქვემოთ მოცემულია ტექსტი, რომელშიც დაშვებულია რამდენიმე მორფოლოგიური და სინტაქსური შეცდომა. ამოიწერეთ დაშვებული შეცდომები, მიუთითეთ სწორი ფორმა და პასუხი დაასაბუთეთ. თითოეული შეცდომის გასწორება და შესაბამისი დასაბუთება ფასდება 2 ქულით.

გაითვალისწინეთ, რომ სწორად დაწერილი თითოეული სიტყვის მცდარი ფორმით შეცვლის შემთხვევაში დაგაკლდებათ 1 ქულა.

საკითხის მეცნიერული კვლევა ბევრი სპეციფიკური დეტალების ცოდნასა და სისტემურ მუშაობას მოითხოვს. თითქმის ყველა დამწყები მკვლევარი ბაძავს აღიარებულ სპეციალისტებს, ცდილობს, რომ შეეჭიდოს მაღალ სტანდარტებს, თუმცა ზოგჯერ ვერ უმკლავდება ამ სირთულეს. ხშირად ახალგაზრდა მკვლევარი მცირე ჯგუფებზე ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგებს აწვრთნის და,

შესაბამისად, მცდარ დასკვნებამდე მიდის. ამგვარი მიდგომა კი, რა თქმა უნდა, ხელს უშლის მაღალხარისხიანი სამეცნიერო პროდუქტის შექმნას.

მოცემული დავალების მიზანია, შეამოწმოს დაწყებითი საფეხურის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლის პროფესიული ცოდნა მორფოლოგიასა და სინტაქსში.

/ბევრი დეტალების - სწორი ფორმაა **ბევრი დეტალის/ შეცდომის გასწორება - 1 ქულა**

დასაბუთება - 1 ქულა

ქართულში რაოდენობის განსაზღვრა ხდება როგორც გარკვეული რაოდენობითი რიცხვითი სახელებით, ისე გაურკვეველი რაოდენობითი რიცხვითი სახელებით. ბევრი სწორედ გაურკვეველი რაოდენობის აღმნიშვნელი რიცხვითი სახელია, რომელთანაც არსებითი სახელი მხოლოდით რიცხვში უნდა იდგას.

ასევე მისაღებია ამგვარი დასაბუთება:

- ✓ რაოდენობით რიცხვით სახელთან არსებითი სახელი ყოველთვის მხოლოდით რიცხვში დგას.
- ✓ განუსაზღვრელი სიმრავლის აღმნიშვნელ სიტყვასთან შეწყობილი სახელი მხოლოდით რიცხვში დგას;
- ✓ სიმრავლის აღმნიშვნელ მსაზღვრელთან საზღვრული სახელი მხოლოდით რიცხვში უნდა გამოვიყენოთ. და მისთ.

აპლიკანტის დასაბუთება არ ჩაითვლებოდა:

თუკი მხოლოდ შეცდომის ტიპი იქნება მითითებული:

წარმოდგენილ ნიმუშში დაშვებულია სინტაქსური შეცდომაა.

თუკი არასრულად იქნება ახსნილი შეცდომის დასაბუთება:

აქ დარღვეულია რიცხვში შეთანხმება / საზღვრული არასწორად ეთანხმება რიცხვში.

თუკი აღწერილია შეცდომის გასწორება, მაგრამ არ იკითხება ენობრივი კვალიფიცირება.

ბევრი უნდა იყოს მხოლოდით რიცხვში, რადგან იქით დეტალებია. და მისთ.

II

ბაძავს - სწორი ფორმაა **ჰბაძავს - შეცდომის გასწორება - 1 ქულა**

დასაბუთება - 1 ქულა

- ჰბაძავს ორპირიანი გარდაუვალი ზმნაა. შესაბამისად, მოეპოვება ირიბი ობიექტური პირი, რომლის ნიშნები როგორც მხოლოდითი, ისე მრავლობითი რიცხვის მესამე პირში არის პრეფიქსები: ჰ-, ს- და 0-. ამ შემთხვევაში ზმნას აკლია პრეფიქსი ჰ, რადგან მას მოსდევს ფუძისეული თანხმობიანი ბ. ენობრივი ნორმების მიხედვით, ირიბი ობიექტური პირის ნიშანად ჰ პრეფიქსის გამოყენება შეიძლება მხოლოდ გ, ქ, კ, ბ, ფ, პ, ყ ბგერების წინ.

ასევე მისაღებია ამგვარი დასაბუთება:

- ✓ ამ შემთხვევაში წარმოდგენილია ორპირიანი ზმნა, რომელშიც მესამე ობიექტური პირი ირიბია. შესაბამისად, მას სჭირდება მესამე ირიბობიექტური პირის ნიშანი ჰ

- ✓ 3 პრეფიქსი ირიბობიექტური პირის გამოსახატად დაერთვის გ, ქ, კ, ზ, ფ, პ, ყ თანხმოვნით დაწყებულ ზმნებს. შესაბამისად, რადგან ზმნაში ჰბამავს გვაქვს ირიბობიექტური პირი, მას სჭირდება 3 პრეფიქსით პირის ნიშნის აღნიშვნა.
- ✓ ირიბობიექტური ზმნაა და ბ ბგერის წინ იწერება 3 ირიბობიექტური პირის ნიშანი; და მისთ.

აპლიკანტის დასაბუთება არ ჩაითვლებოდა:

თუკი მხოლოდ შეცდომის ტიპი იქნება მითითებული:

წარმოდგენილ ნიმუშში დაშვებულია მორფოლოგიური შეცდომაა.

თუკი არასრულად იქნება ახსნილი შეცდომის დასაბუთება:

ირიბობიექტური ზმნაა და სჭირდება პრეფიქსი 3 (არ არის იდენტიფიცირებული კონკრეტული ბგერების კონტექსტი.)

ამ ზმნაში ბ-ს წინ საჭიროა 3 პრეფიქსი (არ არის იდენტიფიცირებული ზმნის ტიპი - ობიექტური პირი) და მისთ.

III

ანზოგადებს - სწორი ფორმაა აზოგადებს შეცდომის გასწორება - 1 ქულა

დასაბუთება - 1 ქულა

გან- ზმნისწინი ძველი ფორმით არის წარმოდგენილი. მისი გათიშვა დაუშვებელია - არ გადაადგილდება შემადგენელი თანხმოვნები და ხმოვნები.

მისაღები იქნებოდა შემდეგნაირი დასაბუთება:

- ✓ გან ზმნისწინისგან მომდინარე ნ ელემენტი შეცდომით ფუძისეულად არის გაგებული.
- ✓ ა ქცევის ნიშნის შემდეგ ჩასმულია მცდარად გან ზმნისწინის ელემენტი / თანხმოვანი.
- ✓ ზმნა არის აზოგადებს და მას ფუძეში არ უნდა ჰქონდეს გან ზმნისწინის თანხმოვანი ნ და მისთ.

აპლიკანტის დასაბუთება არ ჩაითვლებოდა:

თუკი მხოლოდ შეცდომის ტიპი იქნება მითითებული:

წარმოდგენილი მაგალითი მორფოლოგიური შეცდომაა.

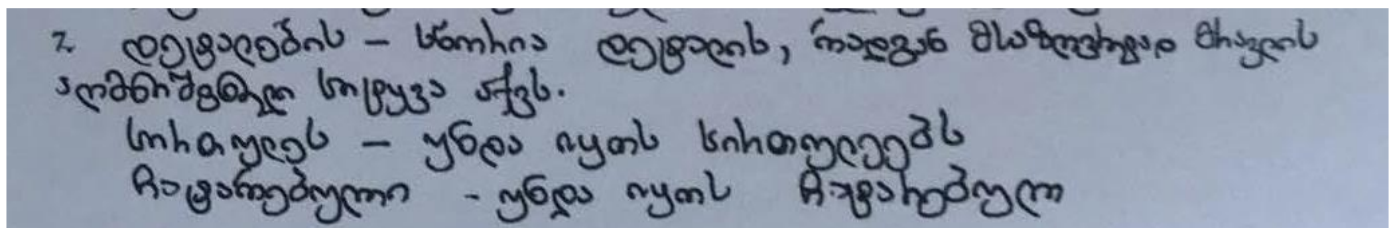
თუკი არასრულად იქნება ახსნილი შეცდომის დასაბუთება:

ნ ბგერა არ უნდა იყოს ზმნის შუაში

თუკი აღწერილია შეცდომის გასწორება, მაგრამ არ იკითხება ენობრივი კვალიფიცირება.

სწორი ფორმა იქნება განაზოგადებს. და მისთ.

მასწავლებლის ნაშრომის ნიმუში 1

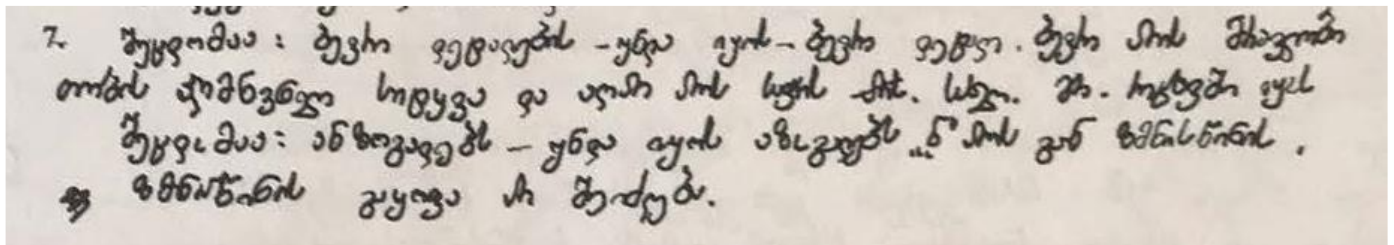
ამ შემთხვევაში პედაგოგს ამოცნობილი და გასწორებული აქვს 1 შეცდომა (დეტალების - დეტალის), დანარჩენ ორ შეცდომას - ბამავს, ანზოგადებს - ვერ მიაგნო, ამიტომ ამ ეტაპზე იმსახურებს 1 ქულას.

აქვე აპლიკანტს ამოწერილი აქვს სწორად დაწერილი სიტყვა და გასწორებული აქვს მცდარი ფორმით (ჩატარებული - ჩატარებულ), შესაბამისად, მოგროვებული 1 ქულა ბათილდება და რჩება 0 ქულა.

რაც შეეხება დავალების მეორე კომპონენტს - დასაბუთებას:

პირველ დასაბუთებაში აპლიკანტი იმსახურებს დამატებით 1 ქულას, სწორად აქვს ახსნილი შეცდომის მიზეზი; რაც შეეხება მის მიერ ამოწერილ სხვა სიტყვას (სირთულეს - სირთულეებს), იგი განიხილება, როგორც შესაძლო ალტერნატივა, ამიტომ მას ყურადღება არ ექცევა. საბოლოოდ, მოცემულ პასუხში აპლიკანტი აგროვებს 1 ქულას.

მასწავლებლის ნაშრომის ნიმუში 2

ამ შემთხვევაში პედაგოგს ამოცნობილი და გასწორებული აქვს 2 შეცდომა (დეტალების / ანზოგადებს), ერთ შეცდომას კი - ბაძავს - ვერ მიაგნო, ამიტომ ამ ეტაპზე იმსახურებს 2 ქულას.

რაც შეეხება დავალების მეორე კომპონენტს - დასაბუთებას:

ორივე დასაბუთებაში აპლიკანტი იმსახურებს დამატებით 1 ქულას, სწორად აქვს ახსნილი შეცდომის მიზეზი; საბოლოოდ, მოცემულ პასუხში აპლიკანტი აგროვებს 4 ქულას.

ლიტერატურული ანალიზის კომპეტენციის დასადასტურებელი დავალება (იხილეთ დავალება 9)

9.1 ამ ამბის ამოსავალი, საკვანძო ფრაზა არის, ერთი შეხედვით, უჩვეულო შესიტყვება - „ლამაზი მარყუჟი“. იმჯელეთ, რისი სიმბოლოა ის.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

9.2 გობო საკუთარ თავს აღიქვამს ბედნიერ არსებად, წინამძღოლი კი მას „უბედურს“ უწოდებს. გამიჯნეთ და წერილობით ჩამოაყალიბეთ, რა იყო თითოეულის მოტივაცია (აღქმის საფუძველი). აზრის დასასაბუთებლად მოიძიეთ არგუმენტები ტექსტიდან.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

9.3 ტყეში დაბრუნებული გობო ყველაფერს სხვაგვარად აკეთებს. გაანალიზეთ მისი ქცევის ფსიქოლოგიური საფუძველი და ფერისცვალების შედეგები.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

მასწავლებლის ნაშრომის ნიმუში 1

9.1 ცყველის სიმბოლო, რომელსაც შედამაწებოდნა უკუხვებს გობო-
კახემა ზიხობებმა დაატახტვინა შეტახი ბუდობის ჟქმის უნაჩი.
9.2 გობო ფიქსობდა, რომ სხვეტზე ბუტი ნახა - „ მე უნაბი ვიყნობ
ქვეყანას და ცბთვტვბას“; სინამდვილეში ის ისევ გამოცდელია, ეს სწოხა
შენიშნა გამოცდელმა წინამძღოელმა - „ მოვა დხო და ყვდაფენს მიტვლები“
9.3 კობო მიოებთელმა „ გამოცდელმა“ გაათამაშა. მისი ფიქსობი, ყვდა ქაშინი
ტეშილია - „ ადამიანი წიმი მეტობახია“. სპობლო ეს სიბაბზე ლეჭავს მას, ის
სწოხად ვეი აფასებს ბუდობის სიმყაყხეს.

9.1 აპლიკანტის პასუხში სიმბოლოს ახსნისას იკითხება ტყვეობის ვერგაცნობიერების იდეა, თუმცა წარმოდგენილი მსჯელობა ზედაპირული და სქემატურია. შესაბამისად, ამ პასუხში აპლიკანტი ფასდება 1 ქულით.

9.2 დავალების პასუხში აპლიკანტი წარმოადგენს ზედაპირულ მსჯელობას მხოლოდ ერთი პოზიციიდან, მოხმობილი აქვს შესაბამისი დამოწმება ტექსტიდან. ხოლო მეორე პოზიცია - წინამძღოლის პოზიცია არამართებულია, აპლიკანტი არ უპასუხებს დავალების პირობას. შესაბამისად, ამ პასუხში აპლიკანტი ფასდება 1 ქულით.

9.3 დავალების პასუხში აპლიკანტი მსჯელობს გობოს ქცევის ფსიქოლოგიურ საფუძველზე, მეტ-
ნაკლებად მიმოიხილავს მას. ასევე, აანალიზებს ფერიცვალების შედეგებს, შესაბამისად ამ პასუხში აპლიკანტი ფასდება 2 ქულით.

I - IV კლასების მათემატიკის საგნობრივი კომპეტენციის დადასტურება

2021 წლის ტესტის ფორმატში მათემატიკის დავალებების რაოდენობის ცვლილების დეტალური სქემა

მათემატიკა - საგნობრივი ცოდნა - დააკლდა ჯამში 4 ქულა არჩევითპასუხიანი და ღია დავალების შემცირების ხარჯზე.

დაწყებითი საფეხურის მათემატიკის მასწავლებლების საგნობრივი კომპეტენციის დასადასტურებელი გამოცდის პროგრამა (I - IV)

1. პროფესიული ცოდნა	
საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხის დაზუსტება
რიცხვები და მოქმედებები	
ნატურალური რიცხვები, მარტივი და შედგენილი რიცხვები, გამყოფი და ჯერადი	რიცხვის რაობა (რიცხვი, როგორც რაოდენობის აღმნიშვნელი). რიცხვის ჩაწერა ციფრებით, სიტყვებით, რიცხვის ჩაწერის რომაული სისტემა. არითმეტიკული მოქმედებები ნატურალურ რიცხვებზე. ნაშთიანი გაყოფა. ნატურალური რიცხვის დაშლა მარტივ მამრავლებად. დაშლის ერთადერთობა (არითმეტიკის ძირითადი თეორემა). რამდენიმე ნატურალური რიცხვის უდიდესი საერთო გამყოფისა და უმცირესი საერთო ჯერადის პოვნა. გაყოფადობის ნიშნები და მათი კავშირი ათობით პოზიციურ სისტემასთან.
მთელი და რაციონალური რიცხვები	დადებითი და უარყოფითი რიცხვები, რაციონალური რიცხვების წარმოდგენა წილადებისა და ათწილადების სახით, რიცხვის ჩაწერის ათობითი პოზიციური სისტემა. რაციონალური რიცხვების შედარება, რიცხვითი უტოლობები და მათი თვისებები. არითმეტიკული მოქმედებები რაციონალურ რიცხვებზე, არითმეტიკულ მოქმედებათა თვისებები. რიცხვითი გამოსახულებები, მოქმედებათა თანმიმდევრობა რიცხვით გამოსახულებებში.
რიცხვთა ღერძი, რიცხვითი შუალედები	წერტილის კოორდინატი რიცხვთა ღერძზე, რაციონალური რიცხვის შესაბამისი წერტილის გამოსახვა რიცხვთა ღერძზე.

პროპორცია	პროპორციულობა, პროპორციის თვისებები, პროპორციის უცნობი წევრის პოვნა, რიცხვის დაყოფა მოცემული შეფარდებით, პირდაპირპროპორციული და უკუპროპორციული დამოკიდებულება სიდიდეებს შორის.
რიცხვის ნაწილი, პროცენტი	რიცხვის ნაწილის პოვნა, რიცხვის პოვნა მისი პროცენტით/ნაწილით, რიცხვის ნაწილის ჩაწერა პროცენტის სახით.
ხარისხი	რიცხვის ხარისხი ნატურალური მაჩვენებლით.
სიდიდის ერთეულები	სიგრძის, მასის, დროის, სიჩქარის ერთეულები. ერთი და იმავე სიდიდის ერთეულებს შორის კავშირი.
კანონზომიერება და ალგებრა	
სიმრავლე, სიმრავლეებს შორის მიმართებები, მოქმედებები სასრულ სიმრავლეებზე	სიმრავლე, ქვესიმრავლე, ცარიელი სიმრავლე. ოპერაციები სიმრავლეებზე: სიმრავლეთა გაერთიანება, თანაკვეთა.
ალგებრული გამოსახულება	მოქმედებები გამოსახულებებზე, გამოსახულების გარდაქმნა, ალგებრული გამოსახულების მნიშვნელობის გამოთვლა ასოების მითითებული მნიშვნელობისათვის.
განტოლება	განტოლება და მისი ამონახსნი, ტოლფასი განტოლებები, წრფივი განტოლების ამოხსნა. ამოცანების ამოხსნა განტოლების გამოყენებით.
გეომეტრია და სივრცის აღქმა	
ძირითადი გეომეტრიული ობიექტები და ცნებები	წერტილი, წრფე, სხივი, მონაკვეთი, ტეხილი. მონაკვეთის სიგრძე, ტეხილის სიგრძე, მანძილი ორ წერტილს შორის, მანძილის თვისება. კუთხე, კუთხის გრადუსული ზომა, მართი, მახვილი, ბლაგვი და გაშლილი კუთხეები.
წრფეების ურთიერთგანლაგება სიბრტყეზე	წრფეთა თანაკვეთა, პარალელობა, მართობულობა.
მრავალკუთხედი	მრავალკუთხედის გვერდი, წვერო, კუთხე, დიაგონალი, პერიმეტრი.
გეომეტრიული გარდაქმნები სიბრტყეზე	ფიგურათა ტოლობა. ღერძული და ცენტრული სიმეტრიები.
სამკუთხედი	სამკუთხედის გვერდი, კუთხე, წვერო, მედიანა, ბისექტრისა, სიმაღლე.

	<p>მართკუთხა, მახვილკუთხა, ბლაგვკუთხა, ტოლფერდა, ტოლგვერდა სამკუთხედები და მათი თვისებები.</p> <p>სამკუთხედის კუთხეების ჯამი.</p> <p>სამკუთხედის უტოლობა.</p>
პარალელოგრამი	<p>პარალელოგრამის გვერდების, კუთხეებისა და დიაგონალების თვისებები.</p> <p>რომბი, მართკუთხედი, კვადრეტი და მათი თვისებები.</p>
ტრაპეცია	ტრაპეციის ფუძე, ფერდი, სიმაღლე.
ბრტყელი ფიგურის ფართობი	<p>ტოლი ფიგურების ფართობების ტოლობა, ბრტყელი ფიგურის ფართობის კავშირი მისი შემადგენელი ნაწილების ფართობებთან;</p> <p>კვადრატის, მართკუთხედის, სამკუთხედის ფართობის გამოთვლა.</p>
წრეწირი და წრე	წრეწირის და წრის ცენტრი, რადიუსი, დიამეტრი, ქორდა, რკალი, სექტორი.
მართკუთხა კოორდინატა სისტემა სიბრტყეზე	წერტილის კოორდინატები, რიცხვთა წყვილის შესაბამისი წერტილის გამოსახვა საკოორდინატო სიბრტყეზე.
სივრცითი სხეულები და მათი შლილები	<p>მრავალწახნაგა. მრავალწახნაგას წვერო, წიბო, წახნაგი. კავშირი მრავალწახნაგას შემადგენელი ნაწილების რაოდენობებს შორის.</p> <p>კუბის, მართკუთხა პარალელეპიპედის, მართი პრიზმის, პირამიდის, ცილინდრის და კონუსის შლილები.</p>
სივრცითი სხეულის მოცულობა და ზედაპირის ფართობი.	<p>სხეულის მოცულობა, კავშირი სხეულის მოცულობასა და მისი შემადგენელი სხეულების მოცულობათა შორის.</p> <p>კუბის და პარალელეპიპედის გვერდითი და სრული ზედაპირის ფართობისა და მოცულობის გამოთვლა.</p>
ზომის ერთეულები.	სიგრძის, ფართობის, მოცულობის ერთეულები და კავშირები მათ შორის.
მონაცემთა ანალიზი, ალბათობა და სტატისტიკა	
<p>მონაცემთა წარმოდგენის ხერხები: სია, ცხრილი, პიქტოგრამა, დიაგრამა (წერტილოვანი, ხაზოვანი, სვეტოვანი, წრიული). მონაცემთა საშუალო.</p>	

დაწყებითი საფეხურის მათემატიკის ტესტურ დავალებათა რამდენიმე ნიმუში და განმარტებები

1. თუ a და b ორნიშნა ნატურალური რიცხვებია, მაშინ $a - 2b$ გამოსახულების უდიდესი მნიშვნელობაა:

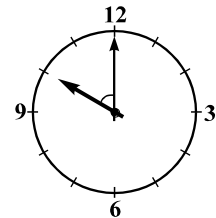
- ა) 77
- ბ) 78
- გ) 79
- დ) 80

მოცემული ამოცანის ამოსახსნელად შეიძლება ასე ვიმსჯელოთ: $a - 2b$ გამოსახულების მნიშვნელობა მით უფრო მეტი იქნება, რაც უფრო მეტი იქნება საკლების (ანუ a -ს) მნიშვნელობა და რაც უფრო ნაკლები იქნება მაკლების (ანუ $2b$ -ს) მნიშვნელობა. რაკი a და b ორნიშნა ნატურალური რიცხვებია, ამიტომ a -ს უდიდესი შესაძლო მნიშვნელობაა 99, ხოლო $2b$ -ს უმცირესი შესაძლო მნიშვნელობაა $2 \cdot 10 = 20$. შესაბამისად, $a - 2b$ გამოსახულების უდიდესი მნიშვნელობა ტოლია $99 - 20 = 79$ -ის. სწორი პასუხია (გ).

2. ისრებიანი საათის მიხედვით 10 საათია. რამდენი გრადუსის ტოლია საათებისა და წუთების მაჩვენებელი ისრებით შედგენილი მახვილი კუთხის სიდიდე?

- ა) 30°
- ბ) 45°
- გ) 60°
- დ) 75°

ადვილი შესამჩნევია, რომ ზუსტად 10 საათზე საათის ისრების მიერ შედგენილი მახვილი კუთხე ტოლია სრული კუთხის $\frac{2}{12} = \frac{1}{6}$ ნაწილისა. ამიტომ ამ კუთხის სიდიდე ტოლია სრული კუთხის სიდიდის $\frac{1}{6}$ ნაწილისა, ანუ $\frac{360^\circ}{6} = 60^\circ$ -ისა.

3. სკოლისათვის ფრენბურთისა და კალათბურთის ბურთები შეიძინეს, სულ 19 ცალი. ბურთებში 88 ლარი გადაიხადეს. ფრენბურთის ბურთი 4 ლარი ღირდა, ხოლო კალათბურთისა – 7 ლარი. შეძენილი ბურთებიდან რამდენი იყო კალათბურთის? ამოცანის ამოხსნა ჩაწერეთ.

(მაქსიმალური ქულა 3)

ამ ამოცანის ამოხსნა შესაძლებელია სხვადასხვა გზით. მაგალითად, განტოლების შედგენით: კალათბურთის ბურთების რაოდენობა: x ,
ფრენბურთისა: $19 - x$,
განტოლება: $7x + 4(19 - x) = 88$.
აქედან: $x = 4$.

შესაძლებელია ამგვარად მსჯელობაც:

ცხრამეტევე ბურთი რომ კალათბურთის ყოფილიყო, მაშინ მათი ღირებულება იქნებოდა $19 \cdot 7 = 133$ ლარი, ანუ 88 ლარზე $133 - 88 = 45$ ლარით მეტი. 1 კალათბურთის ბურთის 1 ფრენბურთის ბურთით შეცვლის შემთხვევაში მათი საერთო ღირებულება $7 - 4 = 3$ ლარით მცირდება. $45 : 3 = 15$, ამიტომ საერთო ღირებულება 45 ლარით შემცირდება, თუ 15 ცალ კალათბურთის ბურთს ჩავანაცვლებთ ამდენივე ფრენბურთის ბურთით. მაშასადამე, უყიდათ $19 - 15 = 4$ კალათბურთის ბურთი.

ამოცანის ამოხსნა შესაძლებელია ყველა შესაძლო ვარიანტის განხილვითაც: თუ შეიძენდნენ კალათბურთის 1 და ფრენბურთის 18 ბურთს, გადაიხდიდნენ $7 + 72 = 79$ ლარს; თუ შეიძენდნენ კალათბურთის 2 და ფრენბურთის 17 ბურთს, გადაიხდიდნენ $14 + 68 = 82$ ლარს და ა.შ. თუ შეიძენდნენ კალათბურთის 4 და ფრენბურთის 15 ბურთს, გადაიხდიდნენ $28 + 60 = 88$ ლარს.

დავალება შეფასდა 3 ქულით:

3 ქულა: დასაბუთებულია, რომ შეძენილი ბურთებიდან 4 იყო კალათბურთის.

2 ქულა: გამოყენებულია ამოხსნის ადეკვატური გზა, მაგრამ სწორი პასუხი არ არის გაცემული ამოცანაში დასმულ შეკითხვაზე.

1 ქულა: ამოცანის ამოხსნა დაწყებულია ადეკვატური გზით, გადადგმულია მნიშვნელოვანი ნაბიჯი, თუმცა სათანადოდ არ არის გაგრძელებული.

0 ქულა: სწორი პასუხი მოცემულია, თუმცა ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე;

პასუხი არ არის სწორი;

პასუხი არ არის მოცემული.

განვიხილოთ პედაგოგების მიერ შემოთავაზებული ამოხსნის ორი ვარიანტი:

ფრენბურთის ღირება - 4 ლ. } 19 ცალი = 88 ლარს.
 კალათბურთის - 7 ლ. }
 ამოხსნა

ფრენბურთის იყიდეს 15 ც. $15 \cdot 4 = 60$ $88 - 60 = 28$ ხოლო
 $19 - 15 = 4$
 კალათბურთის იყიდეს 4 ც, ხაფან $7 \cdot 4 = 28$ $88 : 7 = 4$

პასუხი: კალათბურთის 4 ცალი ბურთი; ფრენბურთის 15 ცალი.

კომენტარი

აპლიკანტმა სწორი პასუხის მოძებნით და მისი შემოწმებით, რასაკვირველია, გადადგა მნიშვნელოვანი ნაბიჯი ამოცანის ამოხსნის გზაზე, მაგრამ სათანადოდ არაა გაგრძელებული. აპლიკანტს ან უნდა წარმოედგინა ამოხსნის გზა, ან უნდა დაესაბუთებინა, რომ მის მიერ მოძებნილი პასუხის გარდა ამოცანას სხვა ამონახსნი არ აქვს. ამიტომ ეს ნაშრომი შეფასდა მხოლოდ 1 ქულით.

ვთქვათ ჯადთბოჩიოდ პოჩით იყო x ხათვინობა, ფხერპოჩიოდ
 აქნება $(19-x)$ ხათვინობა. აშოცანის პიჩობიდან ვაშოშინაჩე

შეიძება დანეჩით, ხომ $4x + 7(19-x) = 88$
 $4x + 133 - 7x = 88$
 $3x = 45$
 $x = 45 : 3$
 $x = 15$

პასუხი: შვიდნილი ბოჩითიდან
 ნობა ყითვიდა 15 ჯადო. ჯადთბოჩიოდ შოჩთვალ ხათვე-

კომენტარი

ეს ნაშრომი შეფასდა 2 ქულით, რადგან აპლიკანტმა გამოიყენა ამოხსნის ადეკვატური გზა, თუმცა სწორი პასუხი ვერ მიიღო, რადგან მას ერთმანეთში აერია კალათბურთისა და ფრენბურთის ბურთების ფასი.

4. მოსწავლეებს შემდეგი სამუშაო შესთავაზეს:

- 1) გამოთვალეთ: I. $417 + 241 + 183$ II. $352 - 147 - 52$
- 2) შეასრულეთ ნაშთიანი გაყოფა: $353 : 25$.
- 3) სალომემ მოცემული რიცხვი 6-ის ნაცვლად 2-ზე გაამრავლა, გამოთვლა სწორად შეასრულა და მიიღო რიცხვი 76. რა რიცხვს მიიღებდა სალომე, თუ მოცემულ რიცხვს 6-ზე გაამრავლებდა და გამოთვლასაც სწორად შეასრულებდა?
- 4) მართკუთხედი, რომლის სიგრძეა 18 სმ, სიგანე – 8 სმ, დაყვეს 2 სმ სიგრძის გვერდის მქონე კვადრატებად. რა სიგრძის მართკუთხა ზოლს მივიღებთ, თუ ამ კვადრატებს ერთმანეთის მიყოლებით სწორი ხაზის გასწვრივ დავაწყობთ?
- 5) ფრენბურთელთა გუნდების საკვალიფიკაციო ტურნირში ყოველი შეხვედრა ერთ-ერთი გუნდის გამარჯვებით მთავრდება, წაგებული გუნდი კი ტურნირს ეთიშება. რამდენი შეხვედრაა საჭირო 32 გუნდიდან ფინალური ტურნირისთვის 8 გუნდის შესარჩევად?

- 1) I. $417 + 241 + 183 = 600 + 241 = 841$;
 II. $352 - 147 - 52 = 300 - 147 = 163$.
- 2) $353 : 25 = 300 : 25 + 53 : 25 = 14 + 2(\text{ნაშთი } 3) = 16(\text{ნაშთი } 3)$.
- 3) $76 \cdot 3 = 238$. სალომე მიიღებდა 238-ს.
- 4) $8 : 2 = 4$. მიიღება $4 \cdot 18 = 62$ სმ სიგრძის ზოლი.
- 5) 1 შეხვედრით 1 გუნდი ეთიშება. საჭიროა $32 - 8 = 26$ შეხვედრა.

- მიუთითეთ მოსწავლის მიერ დაშვებული თითოეული შეცდომა და დაწერეთ შესწორებული ვარიანტი.

(მაქსიმალური ქულა 3)

მოსწავლის ნაწერში დაშვებულია სულ 5 შეცდომა:

- 1) II. დაშვებულია შეცდომა გამოკლებისას.
უნდა იყოს: $300 - 147 = 153$.
- 2) დაშვებულია შეცდომა 300-ის 25-ზე გაყოფისას.
უნდა იყოს: $300 : 25 = 12$.
- 3) დაშვებულია შეცდომა 3-ზე გამრავლებისას.
უნდა იყოს: $76 \cdot 3 = 228$.
- 4) დაშვებულია შეცდომა გამრავლებისას.
უნდა იყოს: $18 \cdot 4 = 72$
- 5) დაშვებულია შეცდომა გამოკლებისას.
უნდა იყოს: $32 - 8 = 24$

აპლიკანტი მოსწავლის თითოეული შეცდომის აღმოჩენისა და შესწორებისათვის მიიღებს სამ-სამ „+“-ს. აპლიკანტმა შეიძლება მიიღოს მაქსიმუმ 15 „+“.

შეფასება ხდება დაგროვებული „+“-ების საერთო რაოდენობის მიხედვით:

ჯამური ქულა:	შეფასება
13-15	3 ქულა
9-12	2 ქულა
5-8	1 ქულა
0-4	0 ქულა

განვიხილოთ შემოთავაზებული ამოხსნის რამდენიმე ვარიანტი.

I-ს ნაწილი

1. $352 - 147 - 52 = 300 - 147 = \underline{153} = 153$

2) $353 : 25 = \underline{300} : 25 + 53 : 25 = 16 \text{ (ნაშთი 3)} \quad 300 : 25 = 12$
 მოხსნილი მჯობესი ღეჭვა $300 : 25 = 16$ ნაცდელ 12.
 სწორია $300 : 25 + 53 : 25 = 12 \text{ (ნაშთი 3)}$.

3) სწორი მთლიანად $228 \quad 38 \cdot 6 = 228$

4. $8 : 2 = 4 \quad 4 \cdot 18 = \underline{62} \quad 72$

კომენტარი - აპლიკანტმა სწორადა მოძებნა ხუთიდან ოთხი სავარჯიშო, რომელთა შესრულებისას მოსწავლეს შეცდომა ჰქონდა დაშვებული. 1), 3) და 4) სავარჯიშოების შემთხვევაში მითითებულია მოსწავლის შეცდომაც და შესწორებული ვარიანტიც. ამიტომ თითოეულ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს სამ „+“-ს. მე-3 სავარჯიშოს შემთხვევაში კი აპლიკანტმა არ მიუთითა, თუ რა შეცდომა დაუშვა მოსწავლემ (შემოთავაზებულია მოსწავლის გზისგან განსხვავებული სწორი ამოხსნა). ამიტომ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს ორ „+“-ს. აპლიკანტმა დააგროვა სულ 11 „+“. ამიტომ აპლიკანტის ნამუშევარი შეფასდა 2 ქულით.

1) $\overline{11} \quad 352 - 147 - 52 = 900 - 147 = 163$ ახლ შეცდომა.
 სწორია: $352 - 147 - 52 = 300 - 147 = 153$

2) $352 : 25 = 300 : 25 + 52 : 25 = 12 + 2(\text{დაბოლო}) = 14$ დაბოლო
 შეცდომა.
 სწორია: $352 : 25 = 14(\text{დაბოლო})$

$$\begin{array}{r} 25 \\ 103 \\ \hline 100 \\ 3 \end{array}$$

3) $76 \cdot 3 = 238$ შეცდომა.
 სწორია: $76 \cdot 3 = 228$

4) $8 : 2 = 4$. პირობა. $4 \cdot 18 = 62$ სე სე სე სე სე. შეცდომა
 სწორია: $8 : 2 = 4$. $4 \cdot 18 = 72$ სე სე სე სე სე.

5) $32 - 8 = 26$ შეცდომა. სწორია: $32 - 8 = 24$

კომენტარი - აპლიკანტმა სწორად მოძებნა ხუთიდან ხუთივე სავარჯიშო, რომელთა შესრულებისას მოსწავლეს შეცდომა ჰქონდა დაშვებული. 1), 3), 4) და 5) სავარჯიშოების შემთხვევაში მითითებულია მოსწავლის შეცდომაც და შესწორებული ვარიანტიც. ამიტომ თითოეულ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს სამ „+“-ს. მე-2 სავარჯიშოს შემთხვევაში კი აპლიკანტმა არ მიუთითა, თუ რა შეცდომა დაუშვა მოსწავლემ (შემოთავაზებულია მოსწავლის გზისგან განსხვავებული სწორი ამოხსნა). ამიტომ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს ორ „+“-ს. აპლიკანტმა დააგროვა სულ 14 „+“. ამიტომ აპლიკანტის ნამუშევარი შეფასდა 3 ქულით.

I - IV კლასების ბუნებისმეტყველების საგნობრივი კომპეტენციის დადასტურება

2021 წლის ტესტის ფორმატში ბუნებისმეტყველების დავალებების რაოდენობის ცვლილების დეტალური სქემა

ბუნებისმეტყველება - საგნობრივი ცოდნა - დააკლდა ჯამში 3 ქულა არჩევითპასუხიანი და ღია დავალების შემცირების ხარჯზე.

დაწყებითი საფეხურის ბუნებისმეტყველების მასწავლებლების საგნობრივი კომპეტენციის დამადასტურებელი გამოცდის პროგრამა (I - IV)

1. პროფესიული ცოდნა	
საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხთა დაზუსტება
სიცოცხლე და ცოცხალი ორგანიზმები	რა განასხვავებს ცოცხალს არაცოცხალისგან; სასიცოცხლო პროცესები: კვება, სუნთქვა, ზრდა, მოძრაობა, ექსკრეცია, გამრავლება, მგრძნობელობა; ორგანიზმთა მრავალფეროვნება და კლასიფიკაცია, ორგანიზმთა ძირითადი ჯგუფები: ვირუსები, ბაქტერიები, მცენარეები, ცხოველები, სოკოები; მცენარეებისა და ცხოველების განმასხვავებელი ძირითადი ნიშან-თვისებები; სიცოცხლის გავრცელება დედამიწაზე (სად გვხვდებიან ცოცხალი ორგანიზმები): სასიცოცხლო გარემოს მალიმიტირებელი ფაქტორები და აუცილებელი პირობები.
მიკროორგანიზმები	მიკროორგანიზმების მრავალფეროვნება, გავრცელება და სასიცოცხლო გარემო (წყალი, ჰაერი, ნიადაგი, სხვა ორგანიზმები); მიკროორგანიზმების მნიშვნელობა ბუნებასა და ადამიანის ცხოვრებაში (დაავადების გამომწვევი მიკროორგანიზმები, საკვები პროდუქტების წარმოებაში გამოყენებული მიკროორგანიზმები)
მცენარეთა სამყარო	მცენარეთა მრავალფეროვნება: უმდაბლესი და უმაღლესი მცენარეები (ხავსები, გვიმრები, წიწვოვანი და ყვავილოვანი მცენარეები); მცენარეთა ორგანოები (ფესვი, ღერო, ფოთოლი) და მათი ფუნქციები, ორგანოთა სახეცვლილებები და მათი ფუნქციები;

	<p>მცენარეთა გამრავლება: ვეგეტატიური და სქესობრივი გამრავლება; გამრავლების ორგანოები (ყვავილი, ნაყოფი, თესლი);</p> <p>მცენარეთა გავრცელება (ნაყოფის და თესლის გავრცელების ძირითადი ფორმები);</p> <p>მცენარის კვება და ზრდა-განვითარება: აუცილებელი ფაქტორები და პირობები;</p> <p>ფოტოსინთეზი: პროცესის არსი, პროცესში მონაწილე კომპონენტები (სინათლე, ქლოროფილი, წყალი და ნახშირორჟანგი) და მათი როლი ამ პროცესში, ფოტოსინთეზის პროდუქტი და მასთან დაკავშირებული გაზთა ცვლა.</p> <p>კულტურულ მცენარეთა ჯიშები;</p> <p>ბოტანიკური ბაღები.</p>
<p>ცხოველთა სამყარო</p>	<p>უხერხემლო ცხოველების მრავალფეროვნება: ჭიები, მოლუსკები, ფეხსახსრიანები (მაგ. მწერები);</p> <p>უხერხემლოების გავრცელება და სასიცოცხლო გარემო;</p> <p>უხერხემლო ცხოველების აგებულება (გარეგანი აგებულება, მაგ. გადაადგილების ორგანოები; სხეულის ორმხრივი და რადიალური სიმეტრია), და შეგუება გარემოსთან - ადაპტაციები კონკრეტულ საარსებო გარემოში (წყალი, ნიადაგი, ჰაერი) არსებობისთვის, საკვების მოპოვებისა და თავდაცვისთვის;</p> <p>მწერების სასიცოცხლო ციკლის სტადიები;</p> <p>ხერხემლიან ცხოველთა გავრცელება და სასიცოცხლო გარემო;</p> <p>ხერხემლიან ცხოველთა მრავალფეროვნება - ხერხემლიანთა კლასები (თევზები, ამფიბიები, ქვეწარმავლები, ფრინველები, ძუძუმწოვრები) და მათი შედარებითი დახასიათება (საერთო და განმასხვავებელი ნიშან-თვისებები, ცივისხლიანი და თბილსისხლიანი ცხოველები);</p> <p>ხერხემლიანების გარეგანი და შინაგანი აგებულება (ძირითადი ორგანოები და ორგანოთა სისტემები);</p> <p>ხერხემლიანთა კვება, ზრდა-განვითარება და გამრავლება (გამრავლების თავისებურებები კლასების მიხედვით, ნაშიერზე ზრუნვა, ცოცხალმშობიარობა და რძით კვება ძუძუმწოვრებში);</p> <p>სტრუქტურული და ქცევითი ადაპტაციები ხერხემლიანებში;</p>

	<p>გადაშენებული ცხოველები - დინოზავრები; შინაური და გარეული ცხოველები; ზოოპარკები და აკვარიუმები.</p>
ადამიანი	<p>ადამიანის საყრდენ-მამოძრავებელი, სუნთქვის, გულ-სისხლძარღვთა, ნერვული, საჭმლის მომწელებელი და გამრავლების სისტემების ზოგადი დახასიათება და ფუნქციები;</p> <p>ჯანსაღი ცხოვრების წესი (სწორი კვება, დასვენება, სპორტი) და მავნე ჩვევების (ნიკოტინის, ნარკოტიკების, ჭარბი ალკოჰოლის მოხმარების) გავლენა ჯანმრთელობაზე;</p> <p>სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისთვის საშიში ფაქტორები და მათგან დაცვის წესები, შესაბამისი გამაფრთხილებელი ნიშნები, უსაფრთხოება და, უსაფრთხო ქცევის წესები ბუნებრივ და ტექნოგენურ გარემოში;</p> <p>პირადი ჰიგიენა; ბაქტერიული და ვირუსული დაავადებები და მათი პროფილაქტიკა.</p>
ეკოლოგია და გარემოს დაცვა	<p>ეკოსისტემა და მისი ბიოტური და აბიოტური კომპონენტები;</p> <p>საპროფიტები, პროდუცენტები და კონსუმენტები, მათი როლი ეკოსისტემაში;</p> <p>კვებითი კავშირები ეკოსისტემაში;</p> <p>ბალახისმჭამელი, მტაცებელი და ნაირმჭამელი ცხოველები;</p> <p>ადამიანის ზეგავლენა ბუნებრივ გარემოზე (დაბინძურება, რესურსების ჭარბი მოხმარება, ბუნებრივი ეკოსისტემების მოდიფიკაცია და განადგურება) და მისი უარყოფითი შედეგები;</p> <p>ბუნების დაცვა: საფრთხეში მყოფი სახეობების წითელი ნუსხა (წითელი წიგნი), დაცული ტერიტორიები;</p> <p>მდგრადი განვითარების პრინციპები.</p>
მნიშვნელოვანი გეოგრაფიული ობიექტები და მათი ნაწილები	<p>დედამიწის ფორმა და სიდიდე, ხმელეთი და წყალი (კონტინენტები და ოკეანეები).</p> <p>რელიეფის მნიშვნელოვანი ფორმები (მთა, მთათა სისტემა, ქედი, ზეგანი, ბორცვი, ვაკე, დაბლობი, ქვაბული და სხვ.).</p> <p>ჰიდროსფეროს შემადგენელი ნაწილები (ოკეანე, ზღვა, ტბა, მდინარე და სხვ.) და მათი გამოყენება.</p> <p>გეოგრაფიული ობიექტების მახასიათებლები (ფორმა, სიმაღლე, სიღრმე, ჩქარი, მდორე, ციცაბო, დამრეცი და</p>

	<p>სხვ.), ნიადაგი და მისი თვისებები (ფერი, გამტარიანობა).</p> <p>დასახლებული პუნქტები (ქალაქი, დედაქალაქი, დაბა, სოფელი). მსოფლიოსა და საქართველოს მნიშვნელოვან გეოგრაფიულ ობიექტთა ნომენკლატურა.</p>
ბუნებრივი რესურსები	<p>ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება, კლასიფიკაცია.</p> <p>საქართველოს ძირითადი წიაღისეულის გეოგრაფია (ქვანახშირი, ნავთობი, მანგანუმი).</p>
ბუნებრივი მოვლენები, გარემოს ცვლილება	<p>ბუნებრივი და ანთროპოგენული (ხელოვნური) გარემო.</p> <p>ეროზია და გამოფიტვა.</p> <p>სტიქიური მოვლენები (ვულკანი, მიწისძვრა, წყალდიდობა, მეწყერი, ღვარცოფი, ზვავი და სხვ.).</p>
სივრცეში ორიენტაცია	<p>გლობუსი, ადგილის გეგმა, რუკა (სასწავლო რუკები, ატლასი), რუკის ლეგენდა (გამოყენებული სიმბოლოები, პირობითი ნიშნები).</p> <p>ჰორიზონტის მხარეები, ადგილის გაგნება, კომპასი, მასშტაბი.</p> <p>ძველი ხალხების (ბერძნების, ინდოელებისა და ფინიკიელების) წარმოდგენები დედამიწის შესახებ.</p> <p>გეოგრაფიულ აღმოჩენათა მნიშვნელობა და შედეგები (დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენების ეპოქა XV-XVII სს.).</p>
პერიოდული მოვლენები და ამინდი	<p>დედამიწის ბრუნვა ღერძისა და მზის გარშემო და მისი შედეგები (დღე-ღამის ცვლა, წელიწადის დროები).</p> <p>ამინდის კომპონენტები (ჰაერის ტემპერატურა, ნალექები, ქარი, მოღრუბლულობა) და პროგნოზი (ტრადიციული ხალხური მეთოდები).</p> <p>მეტეოროლოგიური ხელსაწყოების (თერმომეტრი, ფლუგერი) გამოყენების პრინციპები.</p>
კოსმოსური სხეულები და ასტრონომიული მოვლენები	<p>მზის სისტემის პლანეტები და მათი თანამგზავრები, ვარსკვლავები, კომეტები, ასტეროიდები, მეტეორები, მეტეორიტები, გალაქტიკა (ირმის ნახტომი).</p> <p>კოსმოსის შესწავლის ისტორია და ტექნიკის განვითარება.</p>
ძირითადი ფიზიკური სიდიდეები	<p>დრო, სიგრძე, ფართობი, მოცულობა, მასა, სიმკვრივე, ტემპერატურა.</p>

	კავშირი ერთეულებს შორის. მათი განზომილებები, გაზომვა და გამოყენება. სიმკვრივის გამოსათვლელი ფორმულა.
ენერგია	სითბოს და სინათლის ბუნებრივი და ხელოვნური წყაროები. ერთი სახის ენერჯის მეორეში გადასვლა. ენერჯის მუდმივობის კანონი.
ნივთიერება, აგრეგატული მდგომარეობები, სითბური მოვლენები	ნივთიერებათა ფიზიკური თვისებები (ფერი, სუნი, გემო). ნივთიერების აგრეგატული მდგომარეობები, ერთი აგრეგატული მდგომარეობიდან მეორეში გადასვლა: გამყარება-დნობა; აორთქლება-კონდენსაცია.
მასალები და მათი თვისებები	მასალა და ნედლეული. ბუნებრივი და ხელოვნური მასალები. ფართოდ გამოყენებული მასალების თვისებები (ფერი, თბოგამტარობა, დრეკადობა, გამჭვირვალობა და სხვ.), მათი გამოყენება. თბოგამტარები და თბოიზოლატორები.
სხეულთა მოძრაობა და ურთიერთქმედება	სხეულის მოძრაობაზე მოქმედი ფაქტორები (ფორმა, ზომა, სიმძიმე, ზედაპირი და ა. შ.); მოძრაობის სახეები (წრფივი, მრუდწირული, რხევითი, ბრუნვითი). ტრაექტორია. გავლილი მანძილი და გადაადგილება. წრფივი თანაბარი მოძრაობის სიჩქარე და მისი გამოთვლა, სიჩქარის ერთეულები. გავლილი მანძილის ფორმულა. მსოფლიო მიზიდულობის მოვლენა. სხეულთა ურთიერთქმედება და ძალა. ერთი წრფის გასწვრივ მიმართული ძალების შეკრება. სიმძიმის ცენტრი, წონასწორობა და მისი სახეები. მარტივი მექანიზმების (ბერკეტი, პინებიანი სასწორი) მოქმედების პრინციპები.
მექანიკური რხევები და ტალღები	ბგერა, ბგერის წყაროები, ბგერის წარმოქმნა, გავრცელება და აღქმა; ბგერის გავრცელების სიჩქარე სხვადასხვა გარემოში. ბგერითი სიგნალების გადაცემა და მიღება ორგანიზმებში; სმენის ორგანოები. ექოს წარმოქმნა. ბგერის ხმამაღლობა - ამპლიტუდა, სიმაღლე - სიხშირე.
მაგნიტი	მაგნიტი, მაგნიტური პოლუსები, მაგნიტების ურთიერთქმედება და გამოყენება.

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლების საგნობრივი კომპეტენციის დამადასტურებელი ტესტის ბუნებისმეტყველების ნაწილის დავალებათა რამდენიმე ნიმუში და განმარტებები

1. აუხსენით მოსწავლეებს, რა მნიშვნელობა აქვს ქარს მცენარეებისთვის.

მოცემული დავალების წარმატებით შესასრულებლად მოსწავლეებს უნდა აუხსნათ, რატომ არის ქარი მნიშვნელოვანი მცენარეებისთვის.

მხოლოდ იმის მითითება, რომ ქარი ხელს უწყობს მცენარეთა გამრავლებას, არ არის საკმარისი მოსწავლეებისთვის ქარის მნიშვნელობის გასააზრებლად. აუცილებელია პედაგოგმა შეახსენოს (გააცნოს) მათ მცენარეთა გამრავლება-გავრცელების ორი ძირითადი სახე – თესლით გამრავლება და დამტვერვა – და მიუთითოს, რომ ქარს მცენარეთა თესლი და მტვერი გადააქვს. ამგვარად შესრულებული დავალება 1 ქულით ფასდება.

გთავაზობთ სასერტიფიკაციო გამოცდაზე პედაგოგთა მიერ შესრულებული დავალების ნიმუშებს:

ქარს ბუნებისმეტყველების მნიშვნელობა აქვს. ქარი სემინალებს ხელს ამტვერვს, რათა ისინი გავრცელდნენ. ამგვარად მცენარეთა გამრავლება ხდება.

კომენტარი

ეს პასუხი 1 ქულით შეფასდა, რადგან პედაგოგი საუბრობს ქარის მნიშვნელობის, ფუნქციის ორივე ასპექტზე.

ქარი მცენარეთა გამრავლებას დაეხმარება: თესვით, მტვერით, ნაყოფის გადარეცხვით და სხვა.

კომენტარი

ეს პასუხი 0 ქულით შეფასდა, რადგან პედაგოგი არ მიუთითებს მცენარეებისთვის ქარის არსებით მნიშვნელობაზე – მცენარეთა გამრავლების ხელშეწყობაზე.

2. რა მიზნით ქმნიან ადამიანები დაცულ ტერიტორიებს – ეროვნულ პარკებს, ნაკრძალებს, აღკვეთილებს და სხვ.?

თანამედროვე ადამიანი ძალზე სერიოზული ეკოლოგიური პრობლემების წინაშე დგას. ამ პრობლემებში აუცილებელია, ბავშვებს, მოსწავლეებს ხშირად ვესაუბროთ გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალურად გამოყენების შესახებ, ვასწავლოთ მათ ბუნებაზე ზრუნვა, მისი დაცვა. ტესტის ბუნებისმეტყველების ნაწილის რამდენიმე დავალება სწორედ ბიომრავალფეროვნების დაცვისა და გარემოს დაბინძურების საკითხებს შეეხება.

მოსწავლეებისთვის დაცული ტერიტორიების ფუნქციის, ასევე, ისეთი ტერმინების გაცნობა, როგორებიცაა ბიომრავალფეროვნება, გადაშენების საფრთხე, წითელი წიგნი, ძალზე მნიშვნელოვანია, რათა ხელი შევუწყოთ მათ ეკოლოგიური ცნობიერების ჩამოყალიბებაში.

დავალება ფასდებოდა 1 ქულით.

1 ქულა – დაცული ტერიტორიები იქმნება ბიომრავალფეროვნების შესანარჩუნებლად, ცოცხალი ორგანიზმების იმ სახეობათა გადასარჩენად, რომლებსაც გადაშენების საფრთხე ემუქრებათ ან რომლებიც წითელ წიგნშია შეტანილი.

3. ადამიანის საქმიანობის შედეგად მუდმივად ხდება საცხოვრებელი გარემოს დაბინძურება, მაგალითად, ზღვებსა და ოკეანეებში ძალიან ხშირია ნავთობის ჩაღვრა, რაც წყლის ბინადარი ორგანიზმების დალუპვის მიზეზი ხდება.

აუხსენით მოსწავლეებს, რატომ იწვევს ნავთობით წყლის დაბინძურება ცოცხალი ორგანიზმების დალუპვას?

ქვემოთ მოყვანილია რამდენიმე ასპექტი, რომლებიც უნდა ასახულიყო პედაგოგის პასუხში:

1. ნავთობი წყალზე მსუბუქია და ამიტომ, დაღვრის შემთხვევაში, წყლის ზედაპირზე მოექცევა. ზღვის ცხოველებისათვის იქმნება ჟანგბადის დეფიციტი (წყლის ცხოველებს უჭირთ სუნთქვა).
2. ზოგჯერ წყალს ჩაღვრილი ნავთობი ნაპირზე გამოაქვს, რაც საფრთხეს უქმნის ნაპირზე მცხოვრებ ორგანიზმებს, მაგ., ფრინველებს ბუმბულისა და ფრთების ნავთობით დაფარვის გამო აღარ შეუძლიათ ფრენა.
3. ნავთობის მოხვედრა საჭმლის მომნელებელ ან სასუნთქ სისტემაში შეიძლება დამლუპველი აღმოჩნდეს როგორც წყლის ბინადარი, ასევე ნაპირზე მცხოვრები ორგანიზმებისთვის.

დავალება 2 ქულით შეფასდა.

2 ქულა – პედაგოგი მიუთითებს ორ ან მეტ ფაქტორს, რომლებიც ნავთობით წყლის დაბინძურებისას ცოცხალი ორგანიზმების დალუპვის მიზეზი ხდება და განმარტავს თითოეულის მოქმედების მექანიზმს.

1 ქულა – პედაგოგი მიუთითებს ერთ ფაქტორს, რომელიც ნავთობით წყლის დაბინძურებისას ცოცხალი ორგანიზმების დალუპვის მიზეზი ხდება და განმარტავს მისი მოქმედების მექანიზმს.

0 ქულა – მოცემულია მხოლოდ დავალების პერიფრაზი; მოცემულია არასწორი პასუხი; პასუხი არ არის მოცემული.

გთავაზობთ პედაგოგთა მიერ შესრულებული დავალების ნიმუშებს:

ნავთობი წითოვანი სითხეა და წყალში ის იხსნება, ამიტომ ზემოთნაპირის წყლის თხელ ფენად. ამის შედეგად, ველის აღმწეს ჭრებში წყალში და ცოცხალი ორგანიზმები უაფხოდ იღოტებინან. ასევე ნავთობი წყალში ცხოველს, ფრინველს უჭირს გადაადგილება, ფხინა და ხდება მცხოვრების მსხვერპლი ან კვდება.

კომენტარი

ეს პასუხი 2 ქულით შეფასდა, რადგან მითითებული და განმარტებულია ნავთობით წყლის დაბინძურებისას ცოცხალი ორგანიზმების დალუპვის განმაპირობებელი ორი ფაქტორი.

ნათლობი ახიბ წყაღჷ მსობუჩი ნიფთიეჲდა, ხობჯიუ წყაღჷ
ჩადჲის ჭეშონვევაჲ ვადევეჲდა ზემოდან და ალაჲ ზედა წყაღჷ
ქანგბადის მიწოდება, ხის ვაშორ ილეუნიან წყაღ სობეღეღე

კომენტარი

წარმოდგენილი პასუხი 1 ქულით შეფასდა, რადგან მოცემულია მხოლოდ ერთი ფაქტორი და ახსნილია მისი მოქმედების მექანიზმი.

აკადემიური უნარები

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ტექსტის ეს ბლოკი ამოწმებს წაკითხული ტექსტიდან ინფორმაციის მოპოვების, ინტერპრეტირების, გაანალიზებისა და შეფასების უნარს.

2021 წლის ტექსტის ფორმატში ტექსტს ახლავს 5 შეკითხვა. თითოეული შეკითხვა ფასდება 1 ქულით.

ყოველ შეკითხვას ერთვის 4 სავარაუდო პასუხი, რომელთაგან მხოლოდ ერთია სწორი. თითოეული შეკითხვის/დავალეების მეშვეობით მოწმდება წაკითხული ტექსტის გასააზრებლად აუცილებელი რომელიმე უნარი.

აპლიკანტმა უნდა შეძლოს:

- ტექსტის თემისა და ძირითადი იდეის გამოკვეთა;
- მიღებულ ინფორმაციაში ძირითადის (არსებითისა) და მეორეხარისხოვანის გარჩევა;
- ტექსტის სხვადასხვა ნაწილს (წინადადებებსა და აბზაცებს) შორის მიმართების დადგენა;
- მთელი ტექსტიდან ან მისი ცალკეული ნაწილებიდან დასკვნის გამოტანა;
- ცალკეული აბზაცის ფუნქციის განსაზღვრა;
- ცალკეული სიტყვისა თუ გამოთქმის მნიშვნელობის ახსნა ან მათი მნიშვნელობის ამოცნობა კონტექსტის მიხედვით;
- ტექსტის საკვანძო სიტყვებისა და ფრაზების მოძიება;
- ტექსტში მოცემული პოლემიკური მონაკვეთის გააზრება-შეფასება;
- ვარაუდისა და ფაქტის ერთმანეთისაგან გარჩევა;
- ტექსტში წარმოდგენილ მოვლენათა შორის არსებული კავშირების დადგენა;
- ცალკეული ფრაგმენტების პერიფრაზირება;
- ქვეტექსტის ამოცნობა;
- ტექსტში წარმოდგენილსა და სხვა (ჰიპოთეზურ) სიტუაციებს შორის მიმართების დადგენა;
- ტექსტიდან მოპოვებული ინფორმაციის გამოყენება ახალი პრობლემის გადასაწყვეტად.

ტექსტები თემატურად მრავალფეროვანია და მეცნიერებისა და კულტურის სხვადასხვა სფეროს უკავშირდება. თუმცა, დავალებათა შესრულება, ანუ შეკითხვებზე პასუხის გაცემა, არ მოითხოვს ამა თუ იმ სფეროსთან დაკავშირებულ სპეციალურ ცოდნას. ტექსტები შეიძლება იყოს თხრობითი, პოლემიკური თუ განმარტებითი ხასიათისა. ისინი ნაირგვარია სტილის მიხედვითაც. მოცემული ბლოკის დავალებებს ახლავს ამგვარი ინსტრუქცია:

- ნაშრომი არ უპასუხებს დავალების მოთხოვნებს;
- ნაშრომი შეეხება სრულიად განსხვავებულ საკითხს;
- ნაშრომი წარმოადგენს დავალების პერიფრაზს.
- ნაშრომის მხოლოდ მცირე ნაწილი შეეხება მოცემულ თემას, მაგრამ არ უპასუხებს დავალების მოთხოვნებს.

*თუ ნაშრომი პირველი კრიტერიუმის მიხედვით შეფასდება 0 ქულით, ის აღარ გასწორდება სხვა კრიტერიუმების მიხედვით.

II. დასაბუთება *

ნაშრომში ავტორის პოზიცია წარმოდგენილია შესაბამისი დასაბუთებით, მსჯელობა გამყარებულია დამაჯერებელი, ადეკვატური არგუმენტებითა და მაგალითებით.

2 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მოცემულია დავალების ყველა მოთხოვნის შესახებ თანმიმდევრული მსჯელობა, ორიგინალური არგუმენტები თუ მაგალითები მოყვანილია მოსაზრებათა უმეტესობისათვის;
- მოცემულია დავალების მოთხოვნების შესახებ თანმიმდევრული, დამაჯერებელი მსჯელობა, არგუმენტითა თუ მაგალითით გამყარებულია ყველა მოსაზრება.

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მოცემულია დავალების მოთხოვნების შესახებ მსჯელობა, არგუმენტითა თუ მაგალითით გამყარებულია მოსაზრებათა მცირე ნაწილი.
- მოცემულია დავალების მოთხოვნების შესახებ მსჯელობის მცდელობა, თუმცა, არგუმენტები თუ მაგალითები ზედაპირული, ერთფეროვანი და არადამაჯერებელია;

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მოცემულია დავალების მოთხოვნების შესახებ მსჯელობის მცდელობა, არ ფიქსირდება არგუმენტები და მაგალითები.
- მსჯელობა არ არის ლოგიკური, თანმიმდევრული. მაგალითები თუ არგუმენტები არაადეკვატურია;
- მსჯელობა არ არის მოცემული.

* მსჯელობისას ფაქტობრივი შეცდომის დაშვების შემთხვევაში აპლიკანტს მეორე კომპონენტში დააკლდება 1 ქულა.

III. თხრობის ორგანიზება

ნაშრომი სტრუქტურულად გამართულია, აზრები მწყობრად, თანმიმდევრულად არის გადმოცემული, თხზულების ნაწილები ერთმანეთთან ლოგიკურადაა დაკავშირებული.

2 ქულა:

- ტექსტი სტრუქტურულად გამართულია - ნაწერში წარმოდგენილია საკითხის დასმა, მსჯელობა, დასკვნა; აზრები მწყობრად არის გადმოცემული, მონაკვეთები ლოგიკურად უკავშირდება ერთმანეთს;

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- წარმოდგენილია ტექსტის მხოლოდ ზოგიერთი სტრუქტურული ნაწილი;
- ერთმანეთს ლოგიკურად უკავშირდება ტექსტის მხოლოდ ზოგიერთი მონაკვეთი;
- წარმოდგენილი დასკვნა არ გამომდინარეობს მსჯელობიდან;
- ნაშრომში აბზაცები არ არის გამოყოფილი ან არაადეკვატურადაა გამოყოფილი.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაწერის მხოლოდ მცირე მონაკვეთი ეთმობა მსჯელობას (რამდენიმე წინადადება, პატარა აბზაცი ა. შ.);
- მოსაზრებები, ტექსტის ნაწილები ერთმანეთთან ლოგიკურად არ არის დაკავშირებული;
- ნაწერში არ არის წარმოდგენილი სტრუქტურული ნაწილები - საკითხის დასმა, მსჯელობა, დასკვნა.

IV. სტილი, ლექსიკა

აზრები ცხადად, ნათლადაა გამოთქმული, ნაწერი ლექსიკურად მდიდარი და სტილურად გამართულია, ლექსიკა შეესაბამება დასმულ საკითხს.

2 ქულა:

- ნაშრომში გვხვდება ერთი-ორი უმნიშვნელო სტილური ხარვეზი, ტექსტი ლექსიკურად მდიდარია, აზრი მკაფიოდ და გამართულად არის გადმოცემული, გამოყენებულია საკითხის შესაფერისი ლექსიკა და სტილი.

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაშრომში გვხვდება რამდენიმე სტილური ხარვეზი. გამოყენებული ლექსიკა და სტილი ძირითადად შეეფერება საკითხს.
- ნაწერი ლექსიკურად მწირია, თუმცა, გამოყენებული ლექსიკა და სტილი ძირითადად შეეფერება საკითხს.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაწერი ლექსიკურად ღარიბია;
- დაშვებულია სტილური ხარვეზები;
- ნაშრომში გარკვეული მონაკვეთი სტილურად გაუმართავია;
- გამოყენებულია არაადეკვატური ლექსიკა / სტილი.

V. სინტაქსი, მორფოლოგია, პუნქტუაცია

ნაწერი შესრულებულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების დაცვით.

2 ქულა:

- დაშვებულია ერთი-ორი უმნიშვნელო ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომა, არ არის დაშვებული სინტაქსური შეცდომა, დაცულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.

1 ქულა:

- დაშვებულია რამდენიმე სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომა, ძირითადად დაცულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.

0 ქულა:

- დაშვებულია სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური, პუნქტუაციური შეცდომები; ნაშრომში დარღვეულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.

ნაშრომი არ გასწორდება, თუ:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- შეიცავს ინფორმაციას, რომლის საშუალებით შესაძლებელია აპლიკანტის პიროვნების იდენტიფიცირება - სახელსა და გვარს (რეალურსა თუ გამოგონილს), მეტსახელს, ხელმოწერას და ა.შ.
- შესრულებულია ისეთი ხელწერით, როგორც წაკითხვაც შეუძლებელია.

ნაშრომი უნდა შეიცავდეს, სულ მცირე, 100 სიტყვას. სხვა შემთხვევაში ის გასწორდება მხოლოდ I და II კრიტერიუმების მიხედვით.

გაითვალისწინეთ!

- თუ სწორ პასუხთან ერთად აპლიკანტი არასწორ პასუხსაც მიუთითებს, შეფასდება 0 ქულით;
- თუ დავალებებზე პასუხის გაცემისას დარღვეულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები, აპლიკანტს დავალების შეფასებისას დააკლდება 1 ქულა.

შემოიფარგლებოდა..“ და სხვა. შესაბამისად, ამ კომპონენტში აპლიკანტი იმსახურებს 1 ქულას. პედაგოგი ავლენს თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების ცოდნას, არ არის დაშვებული უხეში სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომები (სინტაქსი, მორფოლოგია, პუნქტუაცია – 2 ქულა). შესაბამისად, ნაწერი შეფასებულია 8 ქულით.

2020 წლის დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლების საგნობრივი კომპეტენციის დასადასტურებელი ტესტი და შეფასების სქემა

ტესტი დაწყებითი საფეხურის მასწავლებელთათვის

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ელექტრონული ბუკლეტი.

ტესტი ორი ნაწილისგან შედგება - საგნობრივი ცოდნა და აკადემიური უნარები.

ტესტის მაქსიმალური ქულაა 80.

ტესტში წარმოდგენილი დავალებები, ფორმატის თვალსაზრისით, სხვადასხვაგვარია. ყურადღებით წაიკითხეთ თითოეული დავალების ინსტრუქცია, კარგად გაიაზრეთ რა მოგეთხოვებათ დავალების შესრულებისას და შემდეგ აირჩიეთ ან დაწერეთ პასუხი.

გაითვალისწინეთ:

- თუ სწორ პასუხთან ერთად არასწორ პასუხსაც მიუთითებთ, ქულას ვერ მოიპოვებთ.
- თუ ქართული ენისა და ლიტერატურის დავალებებზე პასუხის გაცემისას დაარღვევთ თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმებს, დაგაკლდებათ ქულა.

ტესტზე სამუშაოდ გეძლევათ 5 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

საგნობრივი ცოდნა

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50

ქართული ენა და ლიტერატურა

[1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#) [13](#) [14](#) [15](#) [16](#) [17](#) [18](#) [19](#) [20](#) [21](#) [22](#) [23](#) [24](#) [25](#) [26](#)
[27](#) [28](#) [29](#) [30](#) [31](#) [32](#) [33](#) [34](#) [35](#) [36](#) [37](#) [38](#) [39](#) [40](#) [41](#) [42](#) [43](#) [44](#) [45](#) [46](#) [47](#) [48](#) [49](#) [50](#)

1. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ წინადადებებშია დაცული ნაცვალსახელის მართლწერის წესები?

I. ჩვენს ამბავს თუ იკითხავ, ძველებურად ვართ, არაფერი შეცვლილა.

II. ჩემ და შენ შორის მოციქული ტყვიაა მხოლოდ.

III. ვანოს მეგობრებმა დასტაცეს ხელი თავიანთ ბარგს და ოთახიდან გაცვივდნენ.

IV. ჩვენსკენ ყველაფერი კარგადაა, არ ინაღვლო, შვილო.

ა) პირველსა და მეოთხეში;

ბ) მეორესა და მესამეში;

გ) პირველსა და მესამეში;

დ) მესამესა და მეოთხეში.

2. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ წინადადებაში არ გვხვდება სტილისტური ხარვეზი?

- ა) დასახელებული თეორიები ერთმანეთთან შესაბამისობაშია.
- ბ) მძაფრი ნოსტალგიით ენატრებოდა ზურას სამშობლო.
- გ) წამყვანმა ამინდის წინასწარი პროგნოზი გააცნო მაყურებელს.
- დ) დედას არ სცალია, ტელეფონით ლაპარაკობს.

3. ქვემოთ მოცემულთაგან ვეფხისტყაოსნის რომელი ტაეპი გამოდგება ჰიპერბოლის საილუსტრაციოდ?

ა) „სახლ-სამყოფი არა ჰმართებს, ცამცა გაიდარბაზესა!“

ბ) „მე ვარ არაბი, არაბეთს არს ჩემი დარბაზებია.“

გ) „ცრემლსა ვარდი დაეთრთვილა, გულსა მდულრად ანატირსა.“

დ) „ცრემლსა, ვითა მარგალიტსა, ჰყრის ვარდისა დასანაზოდ.“

4. დაადგინეთ შესაბამისობა საბავშვო ლიტერატურულ ნაწარმოებებსა და მათს ავტორებს შორის. პასუხების ფურცელზე მოცემულ ცხრილში ნაწარმოების აღმნიშვნელ ასოს მიუწერეთ მისი ავტორის შესაბამისი ნომერი (შესაძლებელია პასუხის გამეორება).

ა. „ჩვენც სალტკროკელები ვართ“

ბ. „ტელეფონით მოყოლილი ზღაპრები“

გ. „პინოქიოს თავგადასავალი“

დ. „თოვლის დედოფალი“

ე. „ყველაფერი ყირამალა“

ვ. „ბულერბიელი ბავშვები“

1. ასტრიდ ლინდგრენი

2. დონალდ ბისეტი

3. ჯანი როდარი

4. კარლო კოლოდი

5. ჰანს ქრისტიან ანდერსენი

5. დაადგინეთ შესაბამისობა მოცემულ წინადადებებსა და მათს ტიპებს შორის. პასუხების ფურცელზე მოცემულ ცხრილში წინადადების აღმნიშვნელ ასოს მიუწერეთ შესაბამისი ტიპის ნომერი. გაითვალისწინეთ, ზოგიერთი პასუხი (წინადადების ტიპი) მეორდება.

ა. შენ ხარ ის ქალი, რომელიც მიყვარს!

ბ. ჩუმად ვკითხულობ შენს ძველ წერილს, ყვითელს, დახეულს.

გ. პეტრემ თოხი და ბარი ფარდულში დააწყო.

დ. დაიჭირა სუსხიანი ამინდები იანვრის.

1. უქვემდებარო

2. რთული ქვეწყობილი

3. შერწყმული

6. ქვემოთ მოცემული წინადადებები შეცვალეთ ისე, რომ ხაზგასმულმა ფრაზებმა გადატანითი მნიშვნელობა შეიძინოს.

ა) შეციებული მგზავრი ხელს ითბობს.

ბ) ლუკამ ძუა ხელზე დაიხვია.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50

7. ქვემოთ მოცემულია ტექსტი, რომელშიც დაშვებულია რამდენიმე მორფოლოგიური და სინტაქსური შეცდომა. ამოიწერეთ დაშვებული შეცდომები, მიუთითეთ სწორი ფორმა და პასუხი დაასაბუთეთ. თითოეული შეცდომის გასწორება და შესაბამისი დასაბუთება ფასდება 2 ქულით.

გაითვალისწინეთ, რომ სწორად დაწერილი თითოეული სიტყვის მცდარი ფორმით შეცვლის შემთხვევაში დაგაკლდებათ 1 ქულა.

საკითხის მეცნიერული კვლევა ბევრი სპეციფიკური დეტალების ცოდნასა და სისტემურ მუშაობას მოითხოვს. თითქმის ყველა დამწყები მკვლევარი ბამავს აღიარებულ სპეციალისტებს, ცდილობს, რომ შეეჭიდოს მაღალ სტანდარტებს, თუმცა ზოგჯერ ვერ უმკლავდება ამ სირთულეს. ხშირად ახალგაზრდა მკვლევარი მცირე ჯგუფებზე ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგებს ანზოგადებს და, შესაბამისად, მცდარ დასკვნებამდე მიდის. ამგვარი მიდგომა კი, რა თქმა უნდა, ხელს უშლის მაღალხარისხიანი სამეცნიერო პროდუქტის შექმნას.

8. მიმართებითი ზედსართავი სახელი სხვადასხვა მეტყველების ნაწილისგან იწარმოება. პასუხების ფურცელზე ჩაწერეთ ქვემოთ მოცემული მეტყველების ნაწილებისგან წარმოებული ორი მიმართებითი ზედსართავი სახელი – თითო ნიმუში.

ა) ჩვენი   ბ) უხდება

ა) -----

ბ) -----

(მაქსიმალური ქულა – 2)

9. წაიკითხეთ ნაწყვეტი ფელიქს ზალტენის მოთხრობიდან „ბემბი“ და შეასრულეთ 9.1 – 9.3 დავალებები:

ბემბი პატარა შვლის ნუკრია. ის უღრან ტყეში დაიბადა. ტყეს ზემოდან სახურავივით ედგა მაღალი ნეკერჩხლის, მუხისა და წიფლის ხეები. ფოთლებში ოქროს ძაფებივით გაბმული დილის მზის სხივები ძლივს აღწევდა ტყის სიღრმემდე. ამ ტყეში დაიწყო ბემბის ბავშვობა.

ბემბი მორჩილად მისდევდა დედას ხეებს შორის გამავალ ვიწრო ბილიკებზე. მოულოდნელად მზის სხივებით გაკაშკაშებულ მინდორზე გავიდნენ. დედას სახე გაუმკაცრდა, და სმენა გაამახვილა. ბემბიც დაიძაბა.

- ძირს დაცემულიც რომ მნახო, მაინც უკანმოუხედავად გაიქეცი! მინდორზე ყოფნა ძალიან საშიშია... გასაგებია?!
- დიახ, – თქვა ბემბიმ ჩურჩულით. დედას თვალს არ აშორებდა...

წინა ზამთარს, შვლები მონადირეს რომ გაურბოდნენ, ბემბის ბიძაშვილი, სუსტი და მოუხერხებელი გობო, თოვლში ჩაეფლო და მეორე დღეს ვეღარ იპოვეს. ამ ზაფხულს კი, ბემბიმ მინდორზე აღმოაჩინა თავისი საყვარელი გობო, უფრო გაზრდილი, გათამამებული და გაყოჩაღებული. ტყის ბინადარნი შეიკრიბნენ გობოს ამბის მოსასმენად. გობომ დაიწყო:

თოვლში ჩაფლული ძაღლებმა მიპოვეს, დაგლეჯას მიპირებდნენ, მაგრამ მოვიდა ადამიანი, ხელში ამიტაცა, მკერდზე მიმიკრა და წამიყვანა. მასთან თბილოდა. მაჭმევდა წაბლს, კარტოფილს, თაღგამს, ტკბილ თივასაც კი.

- არ გეშინოდა? – ჰკითხეს აქეთ-იქიდან.
- არა, ადამიანი კეთილია! სულ მეფერებოდნენ ისიც და მისი შვილებიც.
- გობო, ეს რა ზოლი გაქვს კისერზე? – ჰკითხა ჯოგის ხნიერმა წინამძღოლმა.

ყველამ შეამჩნია გობოს კისერზე არშიისმაგვარი ზოლი. ამ ადგილას შველს ბალანი მოსთელვოდა.

- ეს? კისერზე ლამაზი მარყუჟი მეკეთა და იმის ნაკვალევია, – უპასუხა მან.
- უბედური! – ჩაილაპარაკა წინამძღოლმა და იქაურობას გაეცალა.
- რად ვარ მე უბედური? – იკითხა გაოცებულმა გობომ, – ძალიანაც ბედნიერი ვარ. მე გაცილებით მეტი მინახავს, ვიდრე თქვენ ყველას ერთად. მე უკეთ ვიცნობ ქვეყანას და ცხოვრებას, ვიდრე ტყის რომელიმე მკვიდრი.

ბემბის იმ დღის შემდეგ არ ასვენებდა ფიქრი იმაზე, თუ რატომ უწოდა წინამძღოლმა გობოს უბედური. ბემბი მუხნარში იპოვა ის და ჰკითხა:

- გობო ხომ ბედნიერია? მითხარით, რატომ თქვით მასზე უბედური? არა, მე კი ვგრძნობ, რომ მართალი ხართ, მაგრამ ვერ ვხვდები – რატომ?
- ისიც საკმარისია, რომ გრძნობ. მოვა დრო და ყველაფერს მიხვდები, – უპასუხა წინამძღოლმა და დაემშვიდობა ბემბის...

მალე ყველამ შენიშნა, რომ გობო უცნაურად იქცეოდა. ღამით, როცა ჩვეულებისამებრ ყველა ფხიზლობდა და ტყეში სეირნობდა, გობოს ეძინა. ხოლო დღისით, როცა სხვა შვლები თავშესაფარში ისვენებდნენ, გობო არხეინად მიდი-მოდიოდა მზით გაკაშკაშებულ ველზე.

- შენ რა, სულ დაივიწყე საფრთხე? – ჰკითხა გაოცებულმა ბემბიმ.
- ჩემთვის საფრთხე არ არსებობს. ადამიანი ჩემი მეგობარია, – უპასუხა გობომ ამაყად, – ვერ გაიგეთ, რომ ადამიანს კეთილი გული აქვს?!

ერთ ნისლიან დილას, ბემბი და მისი მეგობრები სეირნობიდან რომ ბრუნდებოდნენ, მინდვრისკენ მიმავალი გობო შენიშნეს.

- სადაცაა მზე ამოვა. გობო, ამ დროს არავინ გადის ველზე! – დაუძახეს მეგობრებმა.
- გაიგონე ჩხიკვის შემზარავი ხმა? ეს საფრთხის ნიშანია! – შესძახა ბემბიმ.

მართლაც, მალე თხმელასთან ადამიანიც შენიშნეს. შვლები დაიმაღლნენ.

- მე კი მას მივესალმები! – თქვა გობომ და შუა მინდორში გავიდა. მან მხიარულად დაუქნია თავი ვილაცას. სწორედ ამ დროს დაიქუხა. გობო წაიქცა. სწრაფად წამოხტა და ფეხარეული ტყისკენ გამოქანდა. ფერდში იყო დაჭრილი. ბემბი და მისმა მეგობრებმა ის შუაში ჩაიყენეს და გაიქცნენ.

ბებერ მუხასთან გობო დაეცა.

- მან ვერ მიცნო, – ძლივს წარმოთქვა დაჭრილმა.

9.1 ამ ამბის ამოსავალი, საკვანძო ფრაზა არის, ერთი შეხედვით, უჩვეულო შესიტყვება - „ლამაზი მარყუჟი“. იმსჯელეთ, რისი სიმბოლოა ის.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

9.2 გობო საკუთარ თავს აღიქვამს ბედნიერ არსებად, წინამძღოლი კი მას „უბედურს“ უწოდებს. გამიჯნეთ და წერილობით ჩამოაყალიბეთ, რა იყო თითოეულის მოტივაცია (აღქმის საფუძველი). აზრის დასასაბუთებლად მოიძიეთ არგუმენტები ტექსტიდან.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

9.3 ტყეში დაბრუნებული გობო ყველაფერს სხვაგვარად აკეთებს. გააანალიზეთ მისი ქცევის ფსიქოლოგიური საფუძველი და ფერისცვალების შედეგები.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

10. წაიკითხეთ ფრაგმენტები ვაჟა-ფშაველას ლექსიდან „სიმღერა“ და შეასრულეთ 10.1 – 10.3 დავალებები:

გულო, არ გასტყდე, გამაგრდი,
კლდეო, კლდედ იდეგ სალადა!
რა ვქნათ, რომ ჯანლი გვეხვევა,
მეცა გყევივარ ავადა.
ცდა გავუქარწყლოთ საწუთროს,
ნუ დავბერდებით შავადა.

.....
გამშორდი, სულით სიდაბლევ,
გზაო, მაშინებ ველარა,
იმ თავად, ჩემო სავალო,
შენზე ეკალი ეყარა.
გაკაწრულ-გაფხაჭულები
დღესაც ისევ მჭირს ბევრგანა.

10.1. იმსჯელეთ, რას მიგვანიშნებს ვაჟას ნათქვამი – „ჯანლი გვეხვევა“.

(მაქსიმალური ქულა – 1)

10.2. აუხსენით მოსწავლეებს ვაჟასეული მხატვრული სახე – „გაკაწრულ-გაფხაჭულები“.

(მაქსიმალური ქულა – 1)

10.3. განმარტეთ, რა არის ლექსის მთავარი იდეა. განაზოგადეთ ავტორის სათქმელი.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

მათემატიკა

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50

11. თბილისიდან ფოთში ჩასასვლელად მატარებელს 7 საათი და 30 წუთი დასჭირდა. რომელ საათზე გამოსულა მატარებელი თბილისიდან, თუ ის ფოთში დილის 5 საათსა და 10 წუთზე ჩავიდა?

ა) 22 სთ 40 წთ;

ბ) 22 სთ 20 წთ;

გ) 21 სთ 40 წთ;

დ) 21 სთ 20 წთ.

12. 5 კგ ვაშლისგან 2 კგ ვაშლის ჩირი მიიღება. რამდენი კილოგრამი ვაშლია საჭირო 3 კგ ვაშლის ჩირის მისაღებად?

ა) 7

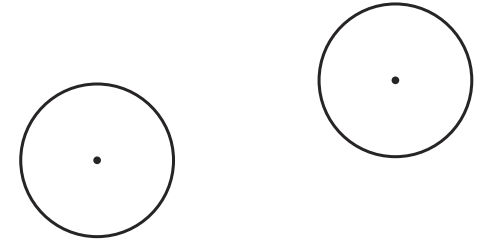
ბ) 7,5

გ) 8

დ) 8,5

13. მოცემულია ერთ სიბრტყეზე მდებარე ორი ტოლი წრეწირი (იხ. ნახაზი).

იმ მონაკვეთებიდან, რომელთა ერთი ბოლო ერთ წრეწირზეა, მეორე ბოლო კი – მეორე წრეწირზე, ყველაზე დიდი მონაკვეთის სიგრძეა 46 სმ, ხოლო ყველაზე მოკლე მონაკვეთისა – 22 სმ. რამდენი სანტიმეტრია თითოეული წრეწირის რადიუსის სიგრძე?

- ა) 6
- ბ) 8
- გ) 10
- დ) 12

14. სულ რამდენია ისეთი სამნიშნა რიცხვი, რომელთა ათეულების ციფრი 5-ით მეტია ასეულების ციფრზე, მაგრამ ნაკლებია ერთეულების ციფრზე?

- ა) 5
- ბ) 6
- გ) 7
- დ) 8

15. ჰაერის ტემპერატურა დღისით 7 გრადუსი სითბო იყო, ღამით კი მოყინა, ტემპერატურა (-5) გრადუსი გახდა. რამდენი გრადუსით შემცირებულა ჰაერის ტემპერატურა?

- ა) 2-ით;
- ბ) 6-ით;
- გ) 8-ით;
- დ) 12-ით.

16. სოფელში თითოეულ ოჯახს აქვს ვენახი ან ატმის ბაღი. ვენახი აქვს 45 ოჯახს, ხოლო ატმის ბაღი – 20 ოჯახს. სოფელში მცხოვრებ 5 ოჯახს აქვს ვენახიც და ატმის ბაღიც. სულ რამდენი ოჯახია ამ სოფელში?

- ა) 55
- ბ) 60
- გ) 65
- დ) 70

17. თეონას, მარის, ქეთის და ნანას ლურჯი, წითელი, მწვანე და ყვითელი კაბები აცვიათ (არა აუცილებლად ამ თანმიმდევრობით). თეონა წითელკაბიან გოგონაზე დაბალია, მარი – მწვანეკაბიანზე, ხოლო ქეთი – ლურჯკაბიანზე. გოგონებს შორის ყველაზე მაღალია:

- ა) თეონა;
- ბ) მარი;
- გ) ქეთი;
- დ) ნანა.

18. მართკუთხედის სიგანე სიგრძის $\frac{1}{3}$ ნაწილს შეადგენს. მართკუთხედის სიგანე შეადგენს მართკუთხედის პერიმეტრის:

ა) $\frac{1}{9}$ ნაწილს;

ბ) $\frac{1}{8}$ ნაწილს;

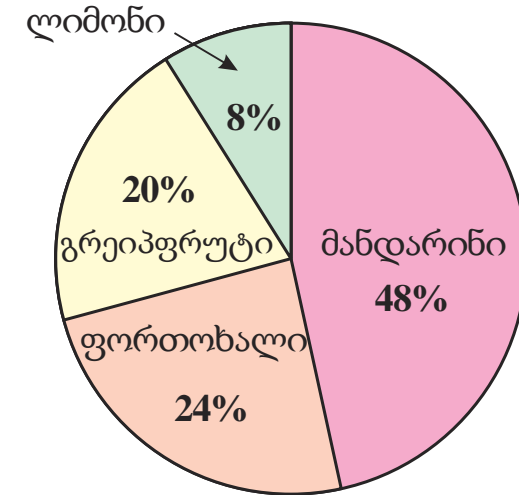
გ) $\frac{1}{6}$ ნაწილს;

დ) $\frac{1}{3}$ ნაწილს.

მონაცემთა ანალიზი

ერთ-ერთ ქვეყანაში ციტრუსებიდან მხოლოდ მანდარინი, ფორთოხალი, ლიმონი და გრეიპფრუტი მოჰყავთ. დიაგრამაზე მოცემულია 2001 წელს ქვეყანაში წარმოებული ციტრუსების საერთო წონის რამდენ პროცენტს შეადგენდა მანდარინის, ფორთოხლის, ლიმონისა და გრეიპფრუტის წონა. ცხრილში კი მოცემულია, რამდენი ათასი ტონა მანდარინი და ფორთოხალი აწარმოეს ქვეყანაში 2000-2001 წლებში.

	მანდარინი	ფორთოხალი
2000 წ.	52	24
2001 წ.	60	30

ცხრილისა და დიაგრამის მიხედვით უპასუხეთ შემდეგ ორ შეკითხვას:

შეკითხვებზე გადასვლა: [19](#) [20](#)

19. ქვეყანაში 2000 წელს წარმოებული ფორთოხლის რაოდენობა ტოლია 2001 წელს წარმოებული ფორთოხლის რაოდენობის:

- ა) 60%-ის;
- ბ) 70%-ის;
- გ) 80%-ის;
- დ) 90%-ის.

[დიაგრამის ნახვა](#)

20. სულ რამდენი ათასი ტონა ლიმონი მოუყვანიათ ქვეყანაში 2001 წელს?

- ა) 5
- ბ) 8
- გ) 10
- დ) 12

[დიაგრამის ნახვა](#)

21. გიამ ტყეში წაბლი შეაგროვა. შეგროვებული წაბლის საერთო რაოდენობის ნახევარი მან სანდროს აჩუქა, დარჩენილის ნახევარი კი – ნიკას. ამის შემდეგ გიას 24 წაბლი დარჩა. სულ რამდენი წაბლი შეუგროვებია გიას?

ა) 96

ბ) 84

გ) 72

დ) 48

22. მოცემულია ორი დებულება:

I. სირბილის მოყვარულ ადამიანთა უმეტესობა ჯანმრთელია.

II. ყველა სპორტსმენს უყვარს სირბილი.

წინადადება „ყველა სპორტსმენი ჯანმრთელია“:

- ა) გამომდინარეობს მხოლოდ I დებულებიდან;
- ბ) გამომდინარეობს მხოლოდ II დებულებიდან;
- გ) გამომდინარეობს ორივე დებულებიდან ერთად;
- დ) არ გამომდინარეობს მოცემული დებულებებიდან.

23. ნიკა თხილამურებით შაბათობით 15 კმ-ს გადის, კვირაობით – 20 კმ-ს, ნებისმიერ სხვა დღეს კი – 5 კმ-ს. მაქსიმუმ რამდენი კილომეტრი შეიძლება ჰქონდეს გავლილი ნიკას თხილამურებით ზედიზედ 8 დღის განმავლობაში?

- ა) 65
- ბ) 70
- გ) 75
- დ) 80

24. $a = 3^{40}$. რომელი ციფრით ბოლოვდება a -ს ციფრული ჩანაწერი?

ა) 1-ით;

ბ) 3-ით;

გ) 7-ით;

დ) 9-ით.

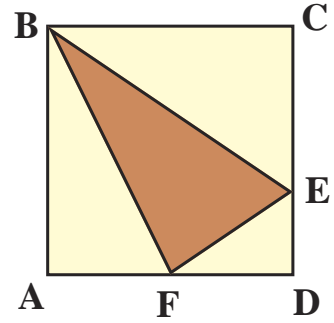
25. ერთ პირამიდას აქვს 10 წახნაგი, მეორე პირამიდას აქვს 8 წიბო. რამდენით მეტი წვერო აქვს პირველ პირამიდას მეორე პირამიდასთან შედარებით?

- ა) 2-ით;
- ბ) 3-ით;
- გ) 4-ით;
- დ) 5-ით.

26. ქვემოთ ჩამოთვლილი წინადადებებიდან რომელია მართებული?

- ა) თუ ნატურალური რიცხვი უნაშთოდ იყოფა 9-სა და 6-ზე, მაშინ ის უნაშთოდ იყოფა 36-ზე;
- ბ) თუ ნატურალური რიცხვი უნაშთოდ იყოფა 4-სა და 6-ზე, მაშინ ის უნაშთოდ იყოფა 24-ზე;
- გ) თუ ნატურალური რიცხვი უნაშთოდ იყოფა 4-სა და 12-ზე, მაშინ ის უნაშთოდ იყოფა 16-ზე;
- დ) თუ ნატურალური რიცხვი უნაშთოდ იყოფა 6-სა და 8-ზე, მაშინ ის უნაშთოდ იყოფა 12-ზე.

27. ABCD კვადრატის CD და AD გვერდებზე, რომელთა სიგრძე 6 სმ-ის ტოლია, მონიშნულია ისეთი E და F წერტილები, რომ $|AF| = |FD|$, ხოლო $|CE|:|ED| = 2:1$. რის ტოლია BEF სამკუთხედის ფართობი?

პასუხი დაასაბუთეთ.

(მაქსიმალური ქულა – 3)

28. მოსწავლეებს შემდეგი სამუშაო შესთავაზეს:

- 1) გამოთვალეთ: I. $417 + 241 + 183$ II. $352 - 147 - 52$
- 2) შეასრულეთ ნაშთიანი გაყოფა: $353 : 25$.
- 3) სალომემ მოცემული რიცხვი 6-ის ნაცვლად 2-ზე გაამრავლა, გამოთვლა სწორად შეასრულა და მიიღო რიცხვი 76. რა რიცხვს მიიღებდა სალომე, თუ მოცემულ რიცხვს 6-ზე გაამრავლებდა და გამოთვლასაც სწორად შეასრულებდა?
- 4) მართკუთხედი, რომლის სიგრძეა 18 სმ, სიგანე – 8 სმ, დაყვეს 2 სმ სიგრძის გვერდის მქონე კვადრატებად. რა სიგრძის მართკუთხა ზოლს მივიღებთ, თუ ამ კვადრატებს ერთმანეთის მიყოლებით სწორი ხაზის გასწვრივ დავაწყობთ?
- 5) ფრენბურთელთა გუნდების საკვალიფიკაციო ტურნირში ყოველი შეხვედრა ერთ-ერთი გუნდის გამარჯვებით მთავრდება, წაგებული გუნდი კი ტურნირს ეთიშება. რამდენი შეხვედრაა საჭირო 32 გუნდიდან ფინალური ტურნირისთვის 8 გუნდის შესარჩევად?

მომდევნო გვერდზე მოცემულია ერთ-ერთი მოსწავლის ნამუშევარი:

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   11   12   13   14   15   16   17   18   19   20   21   22   23   24   25   26
27   28   29   30   31   32   33   34   35   36   37   38   39   40   41   42   43   44   45   46   47   48   49   50

1) I. $417 + 241 + 183 = 600 + 241 = 841$;

II. $352 - 147 - 52 = 300 - 147 = 163$.

2) $353 : 25 = 300 : 25 + 53 : 25 = 14 + 2(\text{ნაშთი } 3) = 16(\text{ნაშთი } 3)$.

3) $76 \cdot 3 = 238$. სალომე მიიღებდა 238-ს.

4) $8 : 2 = 4$. მიიღება $4 \cdot 18 = 62$ სმ სიგრძის ზოლი.

5) 1 შეხვედრით 1 გუნდი ეთიშება. საჭიროა $32 - 8 = 26$ შეხვედრა.

- მიუთითეთ მოსწავლის მიერ დაშვებული თითოეული შეცდომა და ჩაწერეთ შესწორებული სახით.

(მაქსიმალური ქულა – 3)

ბუნებისმეტყველება

[1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#) [13](#) [14](#) [15](#) [16](#) [17](#) [18](#) [19](#) [20](#) [21](#) [22](#) [23](#) [24](#) [25](#) [26](#)
[27](#) [28](#) [29](#) [30](#) [31](#) [32](#) [33](#) [34](#) [35](#) [36](#) [37](#) [38](#) [39](#) [40](#) [41](#) [42](#) [43](#) [44](#) [45](#) [46](#) [47](#) [48](#) [49](#) [50](#)

29. ჩამოთვლილთაგან რომელი ფაქტორები ახდენს გავლენას მცენარის განვითარებაზე?

I – სინათლე;

II – ტემპერატურა;

III – ნიადაგი.

ა) მხოლოდ I და II;

ბ) მხოლოდ I და III;

გ) მხოლოდ II და III;

დ) I, II და III.

30. ჩამოთვლილთაგან მცენარის რომელ ორგანოში არ წარმოიქმნება მტვრის მარცვლები?

I – ყვავილში;

II – ნაყოფში;

III – თესლში.

ა) მხოლოდ I-ში;

ბ) მხოლოდ II-ში;

გ) მხოლოდ I-სა და II-ში;

დ) მხოლოდ II-სა და III-ში.

31. როგორ გარემოში ბინადრობს ილუსტრაციაზე გამოსახული მცენარე?

ა) ტროპიკულ ტყეში;

ბ) შერეულ ტყეში;

გ) უდაბნოში;

დ) ჭაობში.

32. რა როლს ასრულებენ ფრინველები ტყის ეკოსისტემაში?

I – ხელს უწყობენ მცენარეთა თესლებისა და ნაყოფების გავრცელებას.

II – არეგულირებენ მწერებისა და მავნე მღრღნელების რიცხოვნობას.

III – არეგულირებენ წყლის ბალანსს ეკოსისტემაში.

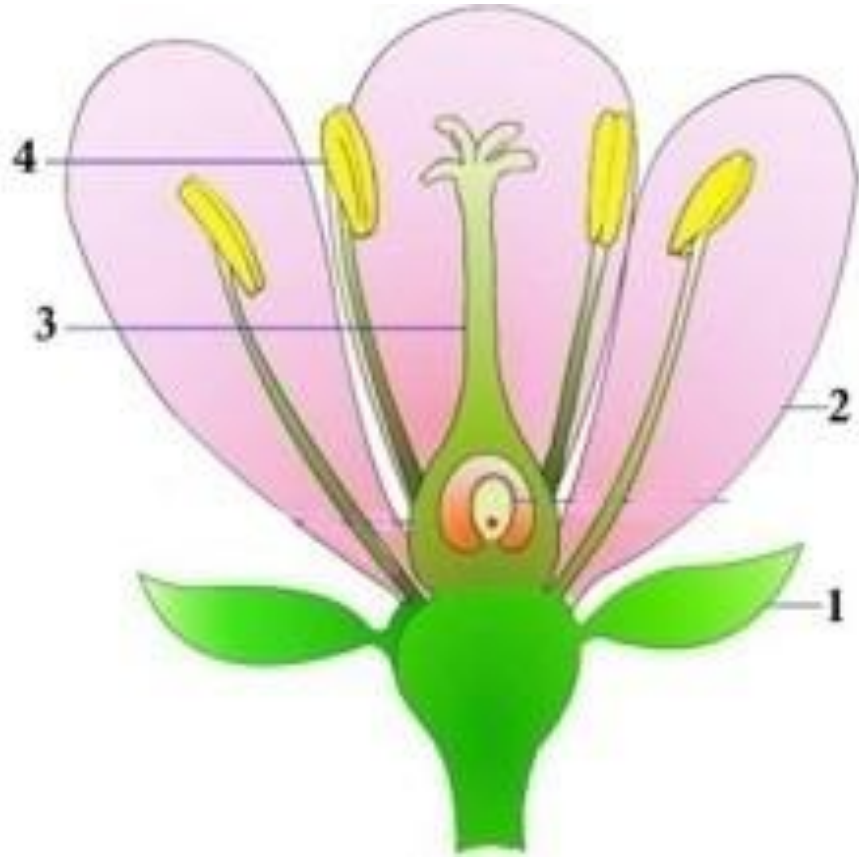
ა) მხოლოდ I და II;

ბ) მხოლოდ I და III;

გ) მხოლოდ II და III;

დ) I, II და III.

33. ყვავილის ნაწილები ილუსტრაციაზე აღნიშნულია ციფრებით. რომელი ნაწილი ასრულებს დამცველობით ფუნქციას?

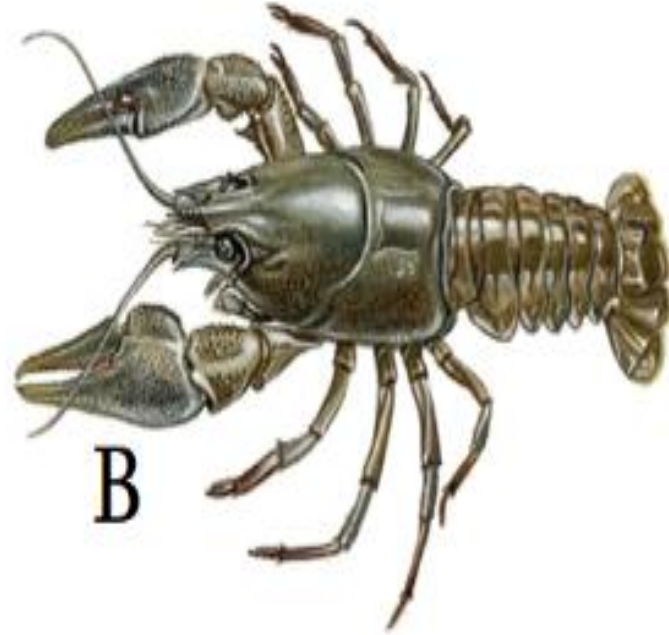
ა) მხოლოდ 1;

ბ) მხოლოდ 2;

გ) 1 და 2;

დ) 3 და 4.

34. რომელი ლათინური ასოებითაა აღნიშნული ილუსტრაციაზე ხერხემლიანი ცხოველი?

ა) მხოლოდ A;

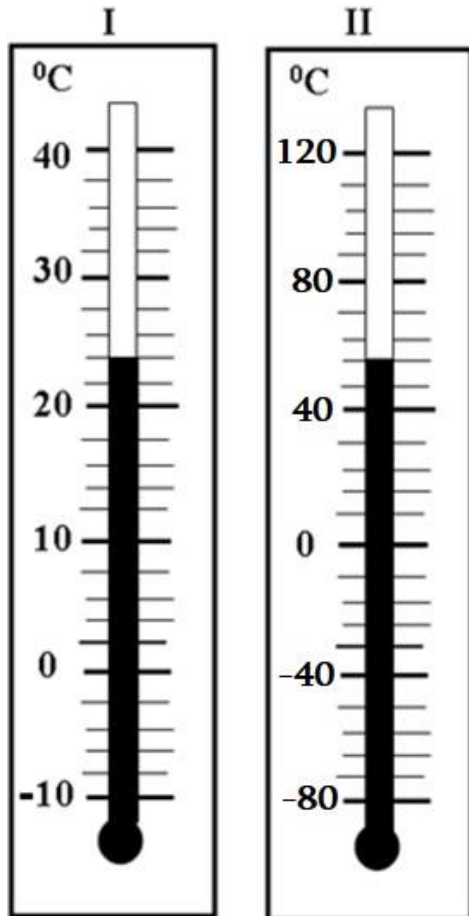
ბ) მხოლოდ B;

გ) მხოლოდ C;

დ) მხოლოდ B და C.

35. ნახატზე გამოსახულია ორი თერმომეტრი. ქვემოთ მოცემული პასუხებიდან რომელია მართებული:

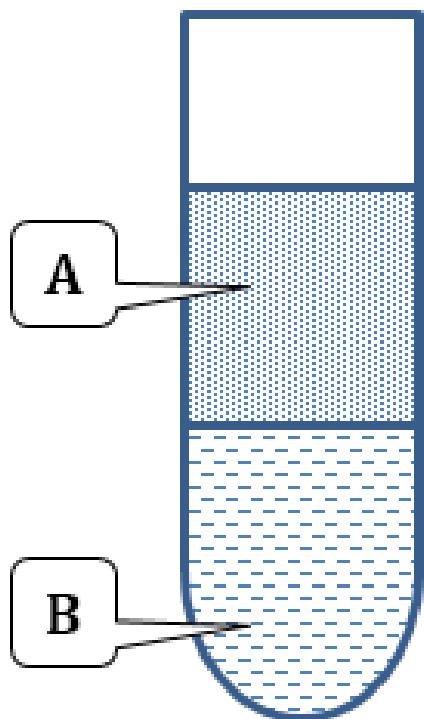
- ა) I-ის ჩვენებაა 22°C , II-ის ჩვენებაა 42°C ;
- ბ) I-ის ჩვენებაა 22°C , II-ის ჩვენებაა 48°C ;
- გ) I-ის ჩვენებაა 24°C , II-ის ჩვენებაა 52°C ;
- დ) I-ის ჩვენებაა 24°C , II-ის ჩვენებაა 56°C .

36. რამდენი პოლუსი გვექნება, თუ ზოლოვან მაგნიტს გავჭრით ორ ნაწილად?

S N

- ა) არც ერთი პოლუსი აღარ გვექნება;
- ბ) ერთი სამხრეთი და ერთი ჩრდილოეთი;
- გ) 2 სამხრეთი და 2 ჩრდილოეთი;
- დ) 3 სამხრეთი და 3 ჩრდილოეთი.

37. ჭიქაში ერთმანეთს შეურიეს A და B სითხეები. გარკვეული დროის შემდეგ წარევი გაიყო A (ზედა) და B (ქვედა) ფენებად. ქვემოთ მოცემულია სავარაუდო პასუხები. მათგან რომელი შეესაბამება ილუსტრაციაზე გამოხატულ მდგომარეობას?

- ა) A – სამედიცინო სპირტი, B – წყალი;
- ბ) A – წყალი, B – სამედიცინო სპირტი;
- გ) A – ნავთი, B – წყალი;
- დ) A – წყალი, B – ნავთი.

38. რომელი თანამედროვე კონტინენტები წარმოიქმნა ლავრაზიის დაშლის შედეგად?

ა) ევროპა, აზია და ჩრდილოეთი ამერიკა;

ბ) აზია, ევროპა და აფრიკა;

გ) სამხრეთი ამერიკა, ჩრდილოეთი ამერიკა, აფრიკა და ავსტრალია;

დ) სამხრეთი ამერიკა, აფრიკა, ავსტრალია და ანტარქტიდა.

39. რა მიმართულებით მოძრაობენ სკოლიდან ჩრდილო-აღმოსავლეთით მდებარე სპორტული მოედნიდან სკოლისკენ მიმავალი ბავშვები?

ა) სამხრეთ-დასავლეთის;

ბ) ჩრდილო-აღმოსავლეთის;

გ) ჩრდილო-დასავლეთის;

დ) სამხრეთ-აღმოსავლეთის.

40. ჩამოთვლილთაგან რომელ მინერალს აქვს სიმაგრის ყველაზე დაბალი მაჩვენებელი?

- ა) ალმასს;
- ბ) გრაფიტს;
- გ) კვარცს;
- დ) ტოპაზს.

41. დაადგინეთ შესაბამისობა ფაუნის ენდემური წარმომადგენლების ფოტოებსა და კონტინენტებს შორის. პასუხების ფურცელზე მოცემულ ცხრილში ფოტოს აღმნიშვნელ ასოს მიუწერეთ შესაბამისი კონტინენტის ნომერი (გაითვალისწინეთ, რომ პასუხის გამეორება შესაძლებელია).

ფაუნის ენდემური წარმომადგენელი

<p>(ა) საიმპერატორო პინგვინი</p> 	<p>(ბ) კენგურუ</p> 	<p>(გ) ორანგუტანგი</p>
<p>(დ) იხვნისკარტა</p> 	<p>(ე) ჟირაფი</p> 	<p>(ვ) გორილა</p>

კონტინენტი

1					2					3					4					5					6					7				
აზია					ჩრდ. ამერიკა					სამხ. ამერიკა					აფრიკა					ავსტრალია					ანტარქტიდა					ევროპა				

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   11   12   13   14   15   16   17   18   19   20   21   22   23   24   25   26
27   28   29   30   31   32   33   34   35   36   37   38   39   40   41   42   43   44   45   46   47   48   49   50

42. ბოლო წლებში მსოფლიოში გახშირდა ტყის ხანძრები. ილუსტრაციებზე გამოსახული სტიქიური უბედურების გამო ვრცელ ტერიტორიაზე განადგურდა ფლორა და ფაუნა. გაანალიზეთ ფოტოები და უპასუხეთ კითხვებს.

42.1 რომელ კონტინენტზეა გადაღებული ეს ფოტოები?

(მაქსიმალური ქულა – 1)

42.2 რა ეწოდება ტყეს, რომელიც რუკაზე ყვითლადაა მონიშნული?

(მაქსიმალური ქულა – 1)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50

აკადემიური უნარები

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ყურადღებით წაკითხეთ და გააზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

ამა თუ იმ შეკითხვის გაცნობის შემდეგ, მასზე პასუხის გასაცემად, შესაძლებელია, დაგჭირდეთ ტექსტთან დაბრუნება, შესაბამისი მონაკვეთის ხელახლა წაკითხვა და კვლავ შეკითხვაზე გადასვლა. ამას გაგიადვილებთ როგორც ტექსტის, ასევე, თითოეული შეკითხვის ბოლოს მოცემულ სათანადო აღნიშვნებზე „დაწკაპუნება“.

[1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#) [13](#) [14](#) [15](#) [16](#) [17](#) [18](#) [19](#) [20](#) [21](#) [22](#) [23](#) [24](#) [25](#) [26](#)
[27](#) [28](#) [29](#) [30](#) [31](#) [32](#) [33](#) [34](#) [35](#) [36](#) [37](#) [38](#) [39](#) [40](#) [41](#) [42](#) [43](#) [44](#) [45](#) [46](#) [47](#) [48](#) [49](#) [50](#)

ტექნოლოგიურ ეპოქაში ხელით წერა დიდწილად ჩაანაცვლა კომპიუტერულ მოწყობილობებზე ბეჭდვამ. მეცნიერები დაინტერესდნენ, ახდენს თუ არა აღნიშნული ცვლილება გავლენას ბავშვის განვითარებაზე. ივარაუდეს, რომ ყოველდღიურ ცხოვრებაში ხელით წერის სიხშირის შემცირება დაკავშირებულია ხელით ზუსტი მოძრაობების შესრულების უნარის გაუარესებასთან. გერმანიაში ჩატარებული ერთ-ერთი ბოლოდროინდელი კვლევის მიხედვით, უკანასკნელ წლებში გაუარესდა სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა ხელით წერისთვის აუცილებელი ფაქიზი მოტორული უნარების განვითარების დონე.

საინტერესოა, რა გავლენას ახდენს აღნიშნული ცვლილება საწყის ეტაპზე კითხვის უნარის ათვისებაზე? ამ შეკითხვაზე პასუხის გაცემა უდიდეს მნიშვნელობას იძენს დღეს, რადგან მთელ მსოფლიოში შესამჩნევია საბავშვო ბაღებსა და დაწყებით კლასებში კომპიუტერული მოწყობილობების შეტანის ტენდენცია. ზოგიერთ ქვეყანაში დაწყებით კლასებში უკვე მთლიანად ჩაანაცვლა ბეჭდვამ ხელით წერა.

ხელით წერისა თუ ბეჭდვის უპირატესობის დასასაბუთებლად ორი თეორიული მიდგომა შეგვიძლია განვიხილოთ. პირველი მიდგომის მიხედვით, მოტორული პროგრამა, რომელიც დაკავშირებულია ბეჭდვასთან, გაცილებით მარტივია, ვიდრე ხელით წერის შემთხვევაში. მცირეწლოვანი ბავშვებიც კი, რომელთაც ჯერ ანბანის ცნობაც არ იციან, ინტუიციურად ახერხებენ კომპიუტერულ მოწყობილობებზე ბეჭდვისთვის საჭირო მოძრაობების შესრულებას. ბეჭდვის დროს შესასრულებელი მოძრაობების სიმარტივეა სწორედ მცირეწლოვან ბავშვებში კომპიუტერზე წერის უნარის აქსელერაციის სასარგებლო არგუმენტი. ასევე, ბეჭდვის გზით წერის ათვისება გამართლებულია იმ შემთხვევაში, თუკი ბავშვს ასაკთან შეუსაბამოდ აქვს განვითარებული მოტორული უნარები. საინტერესოა ერთი კვლევის შედეგი, რომლის მიხედვითაც, 4 წლის ასაკის ბავშვებში დადგინდა დადებითი კავშირი ასოების ცნობის უნარსა და კომპიუტერის გამოყენების სიხშირეს შორის.

შეკითხვებზე გადასვლა: [43](#) [44](#) [45](#) [46](#) [47](#) [48](#) [49](#)

ალტერნატიული თეორიული მიდგომის მიხედვით, ბექდვისგან განსხვავებით, ხელით წერა მოითხოვს თითოეული ასოს მოყვანილობის ზუსტ რეპროდუქციას, რომლის შესრულებისთვის აუცილებელი პროგრამა მოიცავს შეხების, მოტორული და ვიზუალური აღქმის შედეგად მიღებულ ინფორმაციას. ეს ინფორმაცია მეხსიერებაში ტოვებს კვალს, რომელიც ხელახალი ცდის შემთხვევაში აქტიურდება და ხელს უწყობს ასოს მოყვანილობის გახსენებას. ნეიროფსიქოლოგიური კვლევებით დადგენილია, რომ ნაცნობი ვიზუალური სიმბოლოების ამოკითხვისას თავის ტვინში აქტიურდება არა მარტო ვიზუალურ აღქმაზე, არამედ შეხებით აღქმასა და მოტორულ ფუნქციონირებაზე პასუხისმგებელი უბნები.

გერმანელმა მკვლევრებმა სკოლამდელი ასაკის ბავშვებში ჩაატარეს შემდეგი ექსპერიმენტი: ბავშვების ორ ჯგუფს რამდენიმე კვირის განმავლობაში ასწავლიდნენ ასოებს, ერთ ჯგუფს ხელით წერის მეთოდის გამოყენებით, მეორე ჯგუფს კი – იმავე ასოებს ბექდვის დახმარებით. სწავლების შემდეგ შეაფასეს ორივე ჯგუფის ბავშვების რამდენიმე უნარი: 1. ასოების ცნობა (შეკითხვაზე მაჩვენე, მაგალითად, ასო ბ, ბავშვს უნდა მიეთითებინა სწორი ასო); 2. ასოების წაკითხვა; 3. სიტყვების წაკითხვა; 4. ასოების წერა; 5. სიტყვების წერა. ბავშვების ჯგუფმა, რომელმაც ხელით წერის მეთოდით ისწავლა ასოები, ყველა უნარის თვალსაზრისით მნიშვნელოვნად უკეთესი შედეგები აჩვენა. ორ ჯგუფს შორის მნიშვნელოვანი განსხვავება არ დაფიქსირდა მხოლოდ ასოების ცნობის უნარის მიხედვით.

შეკითხვებზე გადასვლა: [43](#) [44](#) [45](#) [46](#) [47](#) [48](#) [49](#)

[1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#) [13](#) [14](#) [15](#) [16](#) [17](#) [18](#) [19](#) [20](#) [21](#) [22](#) [23](#) [24](#) [25](#) [26](#)
[27](#) [28](#) [29](#) [30](#) [31](#) [32](#) [33](#) [34](#) [35](#) [36](#) [37](#) [38](#) [39](#) [40](#) [41](#) [42](#) [43](#) [44](#) [45](#) [46](#) [47](#) [48](#) [49](#) [50](#)

43. რა მიმართებაა I აზნაცის მესამე და მეოთხე წინადადებებს შორის?

- ა) მეოთხე წინადადებაში მოცემულია ვარაუდი, რომლის ილუსტრაცია არის წარმოდგენილი მესამე წინადადებაში;
- ბ) მესამე წინადადებაში მოცემულია ვარაუდი, ხოლო მეოთხე წინადადებაში წარმოდგენილია ფაქტი, რომელიც ეჭვქვეშ აყენებს ამ ვარაუდს;
- გ) მესამე წინადადებაში წარმოდგენილია მოსაზრება, ხოლო მეოთხე წინადადებაში მოცემულია ფაქტი, რომელიც განამტკიცებს ამ მოსაზრებას;
- დ) მეოთხე წინადადებაში მოცემულია კვლევის შედეგი, რომლის განმაპირობებელი ფაქტორი წარმოდგენილია მესამე წინადადებაში.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

44. ტექნოლოგიურ ეპოქაში ბეჭდვის მეთოდით წერის სწავლა გავლენას ახდენს ბავშვის განვითარებაზე. ამ გავლენის შესწავლა მნიშვნელოვანია, რადგან:

- ა) ხელით წერა განსაკუთრებულ ძალისხმევას მოითხოვს;
- ბ) ხელით წერის მთლიანად ბეჭდვით ჩანაცვლების საფრთხე არსებობს;
- გ) ბეჭდვის უპირატესობები კვლევებით უკვე ცალსახად დადასტურებულია;
- დ) მცირეწლოვანი ბავშვებისთვის ტექნოლოგიებთან ურთიერთობა უფრო მარტივია.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

45. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი გამოდგება ბეჭდვით წერის სწავლის სასარგებლო არგუმენტად?

- ა) უკანასკნელ წლებში გაუარესდა სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა ხელით წერისთვის აუცილებელი ფაქიზი მოტორული უნარების განვითარების დონე;
- ბ) 4 წლის ასაკის ბავშვებში დადგინდა დადებითი კავშირი ასოების ცნობის უნარსა და კომპიუტერის გამოყენების სიხშირეს შორის;
- გ) მთელ მსოფლიოში შესამჩნევია საბავშვო ბაღებსა და დაწყებით კლასებში კომპიუტერული მოწყობილობების შეტანის ტენდენცია;
- დ) ნაცნობი ვიზუალური სიმბოლოების ამოკითხვისას თავის ტვინში აქტიურდება არა მარტო ვიზუალურ აღქმაზე, არამედ შეხებით აღქმასა და მოტორულ ფუნქციონირებაზე პასუხისმგებელი უბნები.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

46. რა შემთხვევაშია გამართლებული კითხვის სწავლების საწყის ეტაპზე წერის სწავლებისას ბეჭდვის მეთოდის გამოყენება?

I. თუკი ბავშვმა ჯერ კიდევ არ იცის ასოების ცნობა.

II. თუკი ბავშვისთვის წერის სწავლება ადრეულ ასაკში გვსურს.

III. თუკი ბავშვს მოტორული უნარები ასაკთან შეუსაბამოდ აქვს განვითარებული.

ა) მხოლოდ I შემთხვევაში;

ბ) I-სა და II შემთხვევებში;

გ) მხოლოდ III შემთხვევაში;

დ) II-სა და III შემთხვევებში.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

47. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელშია ზუსტად ახსნილი მექანიზმი, რომელიც საფუძვლად უდევს ხელით წერის დადებით გავლენას კითხვის უნარზე?

- ა) ხელით წერისას ასოს მოყვანილობის რეპროდუქციის შედეგად ხდება მხედველობით, შეხებით და მოძრაობით მიღებული ინფორმაციის დამახსოვრება. ეს ინფორმაცია იმავე ასოს ამოკითხვისას აქტიურდება და ეხმარება ბავშვს ასოს ამოცნობაში;
- ბ) ბეჭდვით წერისგან განსხვავებით, ხელით წერისას შესასრულებელი მოძრაობის დამახსოვრება უფრო რთულია. თუმცა, ასოს ხელით ხელმეორედ ჩაწერისას ამ მოძრაობის გახსენება უფრო ადვილია, ვიდრე ბეჭდვისას;
- გ) ასოების ბეჭდვისას თავის ტვინში აქტიურდება როგორც ვიზუალურ აღქმაზე, ასევე მოტორულ ფუნქციონირებაზე პასუხისმგებელი უბნები. ეს პროცესი კი აადვილებს ასოების ამოკითხვას;
- დ) ასოების ბეჭდვისას შესასრულებელი მოძრაობა იმდენად მარტივია, რომ მცირეწლოვანი ბავშვიც კი ინტუიციურად ახერხებს ამ მოძრაობის შესრულებას. შესაბამისად, ეს პროცესი ასოების ცნობის უნარს არ ავითარებს.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

48. V აბზაცში აღწერილი ექსპერიმენტის შედეგის მიხედვით შეიძლება დავასკვნათ, რომ კითხვის სწავლის საწყის ეტაპზე უმჯობესია ბავშვებს ასოები ვასწავლოთ:

- ა) ბეჭდვის მეთოდით;
- ბ) ხელით წერის მეთოდით;
- გ) შერეული – როგორც ხელით წერის, ასევე ბეჭდვის მეთოდით;
- დ) ჯერ მხოლოდ ბეჭდვის, ხოლო მოგვიანებით ხელით წერის მეთოდით.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

49. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელშია წარმოდგენილი ტექსტის მიხედვით გამოტანილი მთავარი დასკვნა?

- ა) მხოლოდ ბეჭდვის მეთოდით წერის სწავლების მომხრე არგუმენტები ეფუძნება კვლევებს;
- ბ) მხოლოდ ხელით წერის მეთოდით წერის სწავლების მომხრე არგუმენტებია დამაჯერებელი;
- გ) ბეჭდვის მეთოდით წერის სწავლების მომხრე არგუმენტები ტექნოლოგიური პროგრესის პირობებში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს;
- დ) შეგვიძლია მოვიყვანოთ როგორც ბეჭდვით, ასევე ხელით წერის მეთოდით წერის სწავლების უპირატესობის მომხრე და საწინააღმდეგო არგუმენტები.

[დაბრუნება ტექსტის I გვერდზე](#)

[დაბრუნება ტექსტის II გვერდზე](#)

50. ანალიტიკური წერა

გაეცანით 2 სიტუაციას საგაკვეთილო პროცესიდან:

***

მასწავლებელი: შეცდომაა, უკვე მეორედ მიპასუხე არასწორად, დაჯექი.

მოსწავლე: მას, ეს საკითხი გუშინ ახსენით და, ეტყობა, რაღაც ვერ გავიგე.

მასწავლებელი: გაკვეთილზე ყურადღებით რომ მისმენდე, ამდენ შეცდომას არ დაუშვებდი!

***

მასწავლებელი: დააკვირდი შენს ნაწერს, რამდენი წითელი ხაზი მაქვს გასმული, თითქმის არც ერთი ასო არ დაგიწერია სწორად.

მოსწავლე: მას, ის სამი ცალი ხომ მიწერია კარგად?

მასწავლებელი: კი, მაგრამ რამდენი ასო გიწერია არასწორად?! მეტი დრო უნდა დაუთმო ასოების გამოწერას!

ამონარიდი მოსწავლეთა გაკვეთილზე დასწრების აღრიცხვის ჟურნალის წარმოების წესიდან:

„მასწავლებლის მიერ ჟურნალში დაშვებული შეცდომა უნდა გასწორდეს შესაბამისი გვერდის ბოლოს შეცდომის დაშვების თაობაზე მინიშნების გაკეთებით, რასაც შეცდომის დამშვები პირი შენიშვნების გვერდზე სწორი მონაცემების ასახვით ადასტურებს ხელმოწერითა და თარიღის მითითებით.“

გაიაზრეთ წარმოდგენილი ნიმუშები და იმსჯელეთ:

- რა პრობლემა იკვეთება მოცემულ საილუსტრაციო მასალაში?
- რა გამოწვევების წინაშე გვაყენებს ეს პრობლემა სწავლა-სწავლების პროცესში?
- რა შეიძლება დავსახოთ პრობლემის გადაჭრის გზად? განაზოგადეთ სათქმელი.

მსჯელობის გასამყარებლად მოიყვანეთ არგუმენტები და მაგალითები. თხზულება უნდა შეიცავდეს, სულ მცირე, 100 სიტყვას. (მაქსიმალური ქულა 11)

2020 წლის საგნის გამოცდის შეფასების სქემა
ქართულ ენასა და ლიტერატურაში, მათემატიკასა და ბუნებისმეტყველებაში
(I – IV კლასები)

ქართული ენა და ლიტერატურა

1	ბ
2	დ
3	ა

4.

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ
1	3	4	5	2	1

* 1 ქულით ფასდება მხოლოდ ის პასუხი, რომელშიც ყველა აღნიშვნა სწორია.

5.

ა	ბ	გ	დ
2	3	3	1

* 1 ქულით ფასდება მხოლოდ ის პასუხი, რომელშიც ყველა აღნიშვნა სწორია.

6	მაქსიმალური ქულა: 2
	<p>2 ქულა: პასუხში მოცემულ ორივე წინადადებაში ხაზგასმულ ფრაზებს გადატანითი მნიშვნელობა აქვს. წინადადებები აზრობრივად გამართულია.</p> <p>1 ქულა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • პასუხში მოცემულ მხოლოდ ერთ წინადადებაში იძენს ხაზგასმული ფრაზა გადატანით მნიშვნელობას და წინადადება აზრობრივად გამართულია. <p>0 ქულა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • პასუხში მოცემულ არც ერთ წინადადებაში ხაზგასმულ ფრაზებს არ აქვს გადატანითი მნიშვნელობა; • პასუხში მოცემულ წინადადებაში / წინადადებებში ხაზგასმულ ფრაზებს აქვს გადატანითი მნიშვნელობა, მაგრამ წინადადება აზრობრივად გაუმართავია; • პასუხი არ არის მოცემული.

7	მაქსიმალური ქულა: 6	
	შეცდომა	უნდა იყოს
	ბევრი დეტალების	ბევრი დეტალის / დეტალების
	ბაძავს	ჰბაძავს
	ანზოგადებს	აზოგადებს / განაზოგადებს

	<ul style="list-style-type: none"> • თითოეული შეცდომის გასწორება და შესაბამისი დასაბუთება ფასდება 2 ქულით; • მხოლოდ შეცდომის გასწორება, სათანადო დასაბუთების გარეშე, ფასდება 1 ქულით; • სწორად დაწერილი თითოეული სიტყვის მცდარი ფორმით შეცვლის შემთხვევაში შეფასებას აკლდება 1 ქულა.
--	---

8	მაქსიმალური ქულა: 2
	<p>2 ქულა: აპლიკანტის მიერ წარმოდგენილი ორივე ნიმუში დავალებაში მოცემული მეტყველების ნაწილებისგან წარმოებული მიმართებითი ზედსართავი სახელია.</p> <p>1 ქულა: შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • აპლიკანტის მიერ წარმოდგენილი ორი ნიმუშიდან მხოლოდ ერთია მართებული; • აპლიკანტის მიერ წარმოდგენილია მხოლოდ ერთი მართებული ნიმუში. <p>0 ქულა: პასუხი არასწორია ან არ არის მოცემული.</p>
9.1	მაქსიმალური ქულა: 2
	<p>2 ქულა წარმოდგენილია დამაჯერებელი, გააზრებული მსჯელობა. სიმბოლოს ახსნისას მკაფიოდ იკვეთება ტყვეობის ვერგაცნობიერების იდეა.</p> <p>1 ქულა სიმბოლოს ახსნისას იკითხება ტყვეობის ვერგაცნობიერების იდეა, თუმცა წარმოდგენილი მსჯელობა ზედაპირული და სქემატურია.</p> <p>0 ქულა შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • არ არის ან არასწორად არის გააზრებული სიმბოლო; • მოყვანილია ფრაგმენტები ტექსტიდან ახსნის გარეშე; • პასუხში იკითხება მხოლოდ თავისუფლების დაკარგვის იდეა; პასუხი არ არის მოცემული.
9.2	მაქსიმალური ქულა: 2
	<p>2 ქულა: წარმოდგენილია სწორი, დამაჯერებელი, გააზრებული მსჯელობა. საკითხი განხილულია ორივე პოზიციიდან (გობო, წინამძღოლი). მოხმობილია შესაბამისი დამოწმებები ტექსტიდან.</p> <p>1 ქულა: შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • საკითხი განხილულია ორივე პოზიციიდან (გობო, წინამძღოლი), თუმცა წარმოდგენილი მსჯელობა ზედაპირული და სქემატურია; • საკითხი განხილულია მხოლოდ ერთი პოზიციიდან (გობო / წინამძღოლი). არის / არ არის მოხმობილი შესაბამისი დამოწმებები ტექსტიდან.

	<p>0 ქულა: შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • არ არის ან არასწორად არის იდენტიფიცირებული საკითხი; • მოყვანილია მხოლოდ ფრაგმენტები ტექსტიდან ახსნის გარეშე; • პასუხი არ არის მოცემული.
9.3	<p>მაქსიმალური ქულა: 2</p>
	<p>2 ქულა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • წარმოდგენილია დამაჯერებელი, გააზრებული მსჯელობა დავალების ორივე კომპონენტის შესახებ - განხილულია გობოს ქცევის ფსიქოლოგიური საფუძველი (ბუნებრივი ინსტინქტების დაკარგვა / ცხოველური ზნის გადასხვაფერება / ქცევითი მოდელების აღრევა და სხვა) და, ასევე, ფერისცვალების შედეგები (გარდაუვალი დალუპვა / განწირულობა / სამყაროს კანონზომიერების წინააღმდეგ წასვლა და სხვა). <p>1 ქულა: შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • წარმოდგენილია მართებული მსჯელობა დავალების ორივე კომპონენტის შესახებ, თუმცა პასუხი ზედაპირული და სქემატურია; • პასუხში განხილულია დავალების მხოლოდ ერთი კომპონენტი, მაგრამ წარმოდგენილია დამაჯერებელი, გააზრებული მსჯელობა. <p>0 ქულა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • პასუხში განხილულია დავალების მხოლოდ ერთი კომპონენტი, მაგრამ მსჯელობა ზედაპირული და სქემატურია, აპლიკანტი შემოიფარგლება 2-3 სიტყვით. • აპლიკანტი ტექსტზე დაყრდნობით აღწერს გობოს ქცევასა და მოქმედებებს; • პასუხში წარმოდგენილია შესაბამისი ეპიზოდის პერიფრაზი; • საკითხი არ არის ან მცდარადაა წარმოდგენილი.
10.1	<p>მაქსიმალური ქულა: 1</p>
	<p>1 ქულა: მოცემულია სწორი, გამართული მსჯელობა; ახსნილია ნათქვამის მეტაფორული ბუნება და მისი მნიშვნელობა.</p> <p>0 ქულა: შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • არამართებულადაა განმარტებული ვაჟა-ფშაველას ნათქვამი; • მოყვანილია მხოლოდ სინონიმური სიტყვები - ბურუსი, ნისლი და მისთ. • არ იკითხება ფრაზის მეტაფორული ბუნება; • პასუხი არ არის მოცემული.
10.2	<p>მაქსიმალური ქულა: 1</p>
	<p>1 ქულა: მოცემულია სწორი, გამართული მსჯელობა; ახსნილია ვაჟასეული მხატვრული სახის მეტაფორული ბუნება და მისი მნიშვნელობა.</p> <p>0 ქულა: შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • არასწორად არის ახსნილი ვაჟასეული მხატვრული სახე;

	<ul style="list-style-type: none"> პასუხში იკითხება მხატვრული სახის მხოლოდ პირდაპირი მნიშვნელობა, აპლიკანტი ვერ ხვდება მის ტროპულ ხასიათს. პასუხი არ არის მოცემული.
10.3	მაქსიმალური ქულა: 2
	<p>2 ქულა წარმოდგენილია დამაჯერებელი მსჯელობა. საკითხი გააზრებულია ორივე თვალსაზრისით - სწორად არის განმარტებული მთავარი იდეა და განზოგადებულია ავტორის სათქმელი.</p> <p>1 ქულა შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> პასუხი მიემართება ორივე თვალსაზრისს, თუმცა წარმოდგენილია მსჯელობის მცდელობა - აპლიკანტი შემოიფარგლება 2-3 სიტყვით. პასუხი ზედაპირული და სქემატურია. წარმოდგენილია სწორი მსჯელობა ლექსის მთავარი იდეის შესახებ, თუმცა გვაქვს განზოგადების მცდელობა (აპლიკანტი შემოიფარგლება 2-3 სიტყვით) ან საკითხის განზოგადება არ იკითხება პასუხში. პასუხში მოცემულია მხოლოდ ავტორის სათქმელის განზოგადება. <p>0 ქულა შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:</p> <ul style="list-style-type: none"> წარმოდგენილია დავალების ერთ-ერთ კომპონენტზე პასუხის მცდელობა - აპლიკანტი შემოიფარგლება 2-3 სიტყვით; მსჯელობა აცდენილია დავალებაში მოცემულ საკითხს; საკითხი არ არის წარმოდგენილი.

მათემატიკა

11	ბ
12	ბ
13	ა
14	ბ
15	დ
16	ბ
17	დ
18	ბ
19	ბ
20	ბ
21	ა
22	დ
23	დ
24	ა
25	დ
26	დ

27	<p>მაქსიმალური ქულა: 3</p> <p>3 ქულა: დასაბუთებულია, რომ BEF სამკუთხედის ფართობი ტოლია 12 სმ²-ის.</p> <p>2 ქულა: გამოყენებულია ამოხსნის ადეკვატური გზა, მაგრამ სწორი პასუხი არ არის გაცემული ამოცანაში დასმულ შეკითხვაზე.</p> <p>1 ქულა: ამოცანის ამოხსნა დაწყებულია ადეკვატური გზით, გადადგმულია მნიშვნელოვანი ნაბიჯი, თუმცა სათანადოდ არ არის გაგრძელებული.</p> <p>0 ქულა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • სწორი პასუხი მოცემულია, თუმცა ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე; • პასუხი არ არის სწორი; • პასუხი არ არის მოცემული. 	
28	<p>მაქსიმალური ქულა: 3</p> <p>მოსწავლის ნაწერში დაშვებულია სულ 5 შეცდომა:</p> <p>1) II. დაშვებულია შეცდომა გამოკლებისას. უნდა იყოს: $300 - 147 = 153$.</p> <p>2) დაშვებულია შეცდომა 300-ის 25-ზე გაყოფისას. უნდა იყოს: $300 : 25 = 12$.</p> <p>3) დაშვებულია შეცდომა 3-ზე გამრავლებისას. უნდა იყოს: $76 \cdot 3 = 228$.</p> <p>4) დაშვებულია შეცდომა გამრავლებისას. უნდა იყოს: $18 \cdot 4 = 72$</p> <p>5) დაშვებულია შეცდომა გამოკლებისას. უნდა იყოს: $32 - 8 = 24$.</p> <p>აპლიკანტი მოსწავლის თითოეული შეცდომის აღმოჩენისა და შესწორებისათვის მიიღებს სამ-სამ „+“-ს. აპლიკანტმა შეიძლება მიიღოს მაქსიმუმ 15 „+“.</p> <p>შეფასება ხდება დაგროვებული „+“-ების საერთო რაოდენობის მიხედვით:</p>	
	<p>ჯამური ქულა:</p> <p>13-15</p> <p>9-12</p> <p>5-8</p> <p>0-4</p>	<p>შეფასება</p> <p>3 ქულა</p> <p>2 ქულა</p> <p>1 ქულა</p> <p>0 ქულა</p>

შენიშვნა: თუ მოსწავლის სწორად შესრულებული ნაბიჯი ჩათვლილია არასწორად, „+“-ების რაოდენობა მცირდება ერთით.

ბუნებისმეტყველება

29	დ
30	დ
31	ბ
32	ა
33	ბ
34	ბ
35	დ
36	ბ
37	ბ
38	ა
39	ა
40.	ბ

41.*

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ
6	5	1	5	4	4

* 1 ქულით ფასდება მხოლოდ ის პასუხი, რომელშიც ყველა აღნიშვნა სწორია.

42.1	მაქსიმალური ქულა: 1 1 ქულა: სამხრეთი ამერიკა 0 ქულა: პასუხი არასწორია ან არ არის მოცემული
	მაქსიმალური ქულა: 1 1 ქულა: სელვა 0 ქულა: პასუხი არასწორია ან არ არის მოცემული

აკადემიური უნარები

წაკითხული ტექსტის გააზრება

43	ბ
44	ბ
45	ბ
46	დ
47	ა
48	ბ
49	დ

მაქსიმალური ქულა: 11

I. შინაარსის რელევანტურობა*

ნაშრომი შეესაბამება მოცემულ საკითხს და უპასუხებს დასმულ ამოცანებს.

2 ქულა:

- ნაშრომი უპასუხებს დავალების ყველა მოთხოვნას, არ შეეხება არარელევანტურ საკითხებს.

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაშრომი მხოლოდ ნაწილობრივ უპასუხებს დავალების მოთხოვნებს;
- ნაშრომი უპასუხებს დავალების მოთხოვნებს, თუმცა მოცემულია არარელევანტური ინფორმაციაც.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაშრომი არ უპასუხებს დავალების მოთხოვნებს;
- ნაშრომი შეეხება სხვა საკითხს;
- ნაშრომი წარმოადგენს დავალების პერიფრაზს.
- ნაშრომის მხოლოდ მცირე ნაწილი შეეხება მოცემულ თემას, მაგრამ არ უპასუხებს დავალების მოთხოვნებს.

*თუ ნაშრომი პირველი კრიტერიუმის მიხედვით შეფასდება 0 ქულით, ის აღარ გასწორდება სხვა კრიტერიუმების მიხედვით.

II. დასაბუთება *

ნაშრომში ავტორის პოზიცია წარმოდგენილია შესაბამისი დასაბუთებით, მსჯელობა გამყარებულია დამაჯერებელი, ადეკვატური არგუმენტებითა და მაგალითებით.

3 ქულა:

- მოცემულია დავალების ყველა მოთხოვნის შესახებ თანმიმდევრული მსჯელობა, მოყვანილია დამაჯერებელი, მრავალფეროვანი, ორიგინალური არგუმენტები, მაგალითები;

2 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მოცემულია დავალების ყველა მოთხოვნის შესახებ თანმიმდევრული მსჯელობა, არგუმენტები თუ მაგალითები მოყვანილია ყველა მოსაზრებისთვის;
- მოცემულია დავალების მოთხოვნების შესახებ თანმიმდევრული მსჯელობა, არგუმენტი თუ მაგალითით გამყარებულია მხოლოდ ზოგიერთი მოსაზრება;

1 ქულა:

- მოცემულია დავალების მოთხოვნების შესახებ მსჯელობის მცდელობა, თუმცა, არგუმენტები თუ მაგალითები ზედაპირული, ერთფეროვანი და არადამაჯერებელია;

0 ქულა:

- მსჯელობა არ არის ლოგიკური, თანმიმდევრული, მოსაზრებები არ არის გამყარებული მაგალითებითა და არგუმენტებით ან მაგალითები თუ არგუმენტები არაადეკვატურია;
- მსჯელობა არ არის მოცემული.

* მსჯელობისას ფაქტობრივი შეცდომის დაშვების შემთხვევაში აპლიკანტს მეორე - დასაბუთების - კომპონენტში დააკლდება 1 ქულა.

III. თხრობის ორგანიზება

ნაშრომი სტრუქტურულად გამართულია, აზრები მწყობრად, თანმიმდევრულად არის გადმოცემული, თხზულების ნაწილები ერთმანეთთან ლოგიკურადაა დაკავშირებული.

2 ქულა:

- ტექსტი სტრუქტურულად გამართულია - ნაწერში წარმოდგენილია საკითხის დასმა, მსჯელობა, დასკვნა; აზრები მწყობრად არის გადმოცემული, მონაკვეთები ლოგიკურად უკავშირდება ერთმანეთს;

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- წარმოდგენილია ტექსტის მხოლოდ ზოგიერთი სტრუქტურული ნაწილი;
- ერთმანეთს ლოგიკურად უკავშირდება ტექსტის მხოლოდ ზოგიერთი მონაკვეთი;
- წარმოდგენილი დასკვნა არ გამომდინარეობს მსჯელობიდან;
- ნაშრომში აბზაცები არ არის ან არაადეკვატურადაა გამოყოფილი.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაწერის მხოლოდ მცირე მონაკვეთი ეთმობა მსჯელობას (რამდენიმე წინადადება, პატარა აბზაცი ა. შ.);
- მოსაზრებები, ტექსტის ნაწილები ერთმანეთთან ლოგიკურად არ არის დაკავშირებული;
- ნაწერში არ არის წარმოდგენილი სტრუქტურული ნაწილები - საკითხის დასმა, მსჯელობა, დასკვნა.

IV. სტილი, ლექსიკა

აზრები ცხადად, ნათლადაა გამოთქმული, ნაწერი ლექსიკურად მდიდარი და სტილურად გამართულია, ლექსიკა შეესაბამება დასმულ საკითხს.

2 ქულა:

- ნაშრომში გვხვდება ერთი-ორი უმნიშვნელო სტილური ხარვეზი, ტექსტი ლექსიკურად მდიდარია, აზრი მკაფიოდ და გამართულად არის გადმოცემული, გამოყენებულია საკითხის შესაფერისი ლექსიკა და სტილი.

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაშრომში გვხვდება რამდენიმე სტილური ხარვეზი. გამოყენებული ლექსიკა და სტილი ძირითადად შეეფერება საკითხს.
- ნაწერი ლექსიკურად მწირია, თუმცა, გამოყენებული ლექსიკა და სტილი ძირითადად შეეფერება საკითხს.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაწერი ლექსიკურად ღარიბია;
- დაშვებულია სტილური ხარვეზები;
- ნაშრომში გარკვეული მონაკვეთი სტილურად გაუმართავია;
- გამოყენებულია არაადეკვატური ლექსიკა / სტილი.

V. სინტაქსი, მორფოლოგია, პუნქტუაცია

ნაწერი შესრულებულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების დაცვით.

2 ქულა:

- დაშვებულია ერთი-ორი უმნიშვნელო ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომა, არ არის დაშვებული სინტაქსური შეცდომა, დაცულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.

1 ქულა:

- დაშვებულია რამდენიმე სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომა, ძირითადად დაცულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.

0 ქულა:

- დაშვებულია სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური, პუნქტუაციური შეცდომები; ნაშრომში დარღვეულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.

ნაშრომი არ გასწორდება, თუ:

- შეიცავს ინფორმაციას, რომლის საშუალებით შესაძლებელია აპლიკანტის პიროვნების იდენტიფიცირება - სახელსა და გვარს (რეალურსა თუ გამოგონილს), მეტსახელს, ხელმოწერას და ა.შ.
- შესრულებულია ისეთი ხელწერით, როგორც წაკითხვაც შეუძლებელია.

ნაშრომი უნდა შეიცავდეს, სულ მცირე, 100 სიტყვას. სხვა შემთხვევაში ის გასწორდება მხოლოდ I და II კრიტერიუმების მიხედვით.

გაითვალისწინეთ!

- თუ სწორ პასუხთან ერთად აპლიკანტი არასწორ პასუხსაც მიუთითებს, შეფასდება 0 ქულით;
- თუ ქართული ენისა და ლიტერატურის დავალებებზე პასუხის გაცემისას დარღვეულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები, აპლიკანტს დავალების შეფასებისას დააკლდება 1 ქულა.